Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237. Тел. УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXII Ч. 54. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 20-го БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1954. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 54. VOL. LXII.

ПАЛАТА ПРИЙНЯЛА УРЯДОВИЙ ПОДАТКОВИЙ ЗАКОН

ВІДКИНУЛИ ВНЕСОК НА ЗБІЛЬШЕННЯ СУМИ ВІЛЬНОЇ ВІД ОПОДАТКУВАННЯ; ПРИЙНЯТО ЗМЕНШЕННЯ ПОДАТОК ВІД ДИВІДЕНД; ПРИЙНЯТО ЗАГАЛЬНИЙ ПОДАТКОВИЙ ЗАКОН

Вашингтон. — Палата Репрезентантів більшістю 210 до 204 голосів відкинула демократичний внесок про збільшення вільної від оподаткування суми на 100 долярів від одної особи. В цьому голосуванні бачать перемогу президента Айзенгавера, який кілька разів заявлявся проти підвишки вільної від оподаткування суми 700 дол. на особу, бо це спричинило б зменшення бюджету на 2,400,000 дол., і на таку саму мусів би зрости державний недобір. Після цього першого голосування Палата Репрезентантів прийняла загальний податковий закон уряду більшістю 339 до 80 голосів. Цей закон передбачає податкові полегші на 1,397,000 долярів для власників підприємств і для окремих осіб в першому році існування цього закону, а в другому році, це значить у 1956 році, ці полегші будуть два рази більші. Закон цей уневажнює автоматичне скасування зменшення податків від корпорацій, яке мало діяти вже 1 квітня цього року. Цей закон іде тепер до Сенату, в якому демократи мають поновити свою боротьбу за зменшення суми вільної від оподаткування. Передбачають, що в Сенаті Фінансова Комісія буде вести довгі переслухування в справі податків, які триватимуть принаймні 6 тижнів. Ця комісія працює тепер над законом, який прийнятий вже Палатою Репрезентантів в справі редукції податків від продажу, які зменшені від багатьох так званих „люксусових" товарів до 10 відсотків. Голосування в Палаті Репрезентантів відбулося після г...ої боротьби за зменшення податків, бо демократи виступали проти зменшення податків від дивіденд, а натомість бажали збільшити суму вільну від оподаткування. Президент Айзенгавер боронив свого закону через радіо й телевізію, а демократичні провідники тим самим способом йому відповідали. Уряд заявив, що він не може в цьому році погодитися на більші податкові редукції, бо не хоче допустити до збільшення дефіциту, який запроектований на 3,000,000,000 долярів. За внеском, щоб відкинути внесок демократів про збільшення суми вільної від оподаткування, голосували і деякі демократи, і тим способом помогли уряд. партії до перемоги в цій справі. За загальним податковим законом уряду голосували 131 демократ та 208 республіканців, а 74 республіканці і 5 демократів голосували проти цього закону. Закон про відкинення внеску на збільшення вільної суми від оподаткування прийнято меншою більшістю, як загально сподівалися республіканські провідники в Палаті Репрезентантів.

МекАРТУР ГОСТЕМ АЙЗЕНГАВЕРА

Вашингтон. — Президент Айзенгавер прийняв як гостя в Білому Домі генерала армії Доґлеса МекАртура. На цій гостині - обіді були шефи штабів та конґресові провідники. Під час обіду обговорювано внутрішні і закордонні справи. Докладного повідомлення про зміст цих розмов не видано, а генерал Мек Артур заявив репортерам таке: „Президент Айзенгавер і я — це давні приятелі. Ми завжди розмовляли про закордонні і внутрішні справи в найбільшій щирості. Тому президент просив мене відновити ці давні розмови та нашу давню приязнь. В розмовах порушувано і загально військову ситуацію, та стратегічні пляни на всьому світі, в тому також і на Далекому Сході. Президент бажав почути мій погляд на ці проблеми." На дальші запити журналістів Мек Артур казав, що говорено і про війну в Індо-Китаї. Але генерал вімовився відповісти, чи говорено про негайну летунську відплату на випадок нової агресії комуністів.

ЮВІЛЕЙ ЗАСЛУЖЕНОЇ ГРОМАДЯНКИ



П-ні Олена Кисілевська, відома наша громадянка, піонерка і довголітня провідниця українського жіночого руху, теперішня голова Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО), святкує в дні 21-го березня 85-літній ювілей свого життя та 70-літній ювілей своєї багатобічної громадської діяльности.

ІДЕН ВИСТУПИВ ГОСТРО ПРОТИ МОЛОТОВА

Лондон. — Англійський міністер закордонних справ Антоні Іден виступив з великою промовою на закордонно-політичні теми на з'їзді Ради консервативної партії і заатакував в ній різко закордонну політику Совєтів. Промова Ідена була відповіддю на публічне звідомлення Молотова, що його той склав після повороту до Москви з Берлінської конференції, ніби у формі „кандидатської" промови під час виборів до Верховного Совєту. Іден назвав виступ Молотова демагогією. Особливо гостро боронив Іден закордонних військових баз, що їх мають З'єдинені Держави: це, мовляв, не є вияв американського імперіялізму, як твердить Молотов, а допомоги Америки вільним народам зберегти їх волю. СССР — з іронією казав Іден — не мають військових баз в закордонних державах, але вони ті держави просто окупують і заводять в них власний режим тиранії. Іден висловився теж дуже скептично про вигляди найближчої Женевської конференції про далеко-східні справи. Ідена вибрали президентом консервативної партії на місце лорда Селсбері, і хоч це є тільки почесне становище, проте англійська преса вбачає у тому ще один доказ, що Антоні Іден стане швидко англійським прем'єром на місце Винстона Черчила, який зречеться внедовзі після повороту королеви Єлисавети до Англії в половині травня цього року.

Комуністи не хочуть злагіднити умовин, що ділять Німеччину

Берлін. — У дипломатичній ноті, переданій совєтському високому комісарові в Берліні ЗДА, Англія і Франція заявляють, що СССР є відповідальний за те, що східньо-німецький комуністичний уряд не злагіднює постанов про особовий рух між обома частинами Німеччини і про створення кращих можливостей товарообміну. Негайно по закінченні Берлінської конференції, яка закрилась 18 лютого ц. р., три західні високі комісари офіційною нотою запропонували совєтському високому комісарові видати відповідні розпорядження щодо облегшення комунікації і торговельних взаємин між західньою і східньою частинами Німеччини. До цього часу Совєти не дали на цю ноту відповіді і не видали ніяких розпоряджень. Так само східньо-німецький уряд не злагіднив своїх дотеперішніх розпоряджень у цих справах.

ІТАЛІЙСЬКИЙ УРЯД ЗАПОВІДАЄ РІШУЧУ БОРОТЬБУ ПРОТИ КОМУНІСТІВ

КОМУНІСТИЧНИМ ПІДПРИЄМСТВАМ НЕ ВІЛЬНО БУДЕ ТОРГУВАТИ З ДЕРЖАВАМИ З-ПОЗА ЗАЛІЗНОЇ ЗАВІСИ. — БОРОТЬБА ПРОТИ КОМУНІСТИЧНОЇ ПРОПАҐАНДИ

Рим. — Уряд Шельби заповів радикальну боротьбу проти комуністів і комуністичних впливів в усіх ділянках державного і громадського життя. В першу чергу уряд заповів, що жадатиме від усіх державних службовиків безоглядної льояльности супроти держави й уряду. Відносини в Італії дійшли були до того, що навіть деякі тайні інструкції уряду, адресовані до поліції, були скорше відомі комуністичній централі, як команді поліції, до якої вони були адресовані. Уряд заповідає теж окремі постанови щодо торговельних зв'язків із закордоном, маючи на увазі припинення торгівлі з комуністичними державами різних великих підприємств, що їх основала комуністична партія Італії спеціяльно з тою ціллю, що зиски тих підприємств ідуть до партійної каси. Так само заповіджено заходи, — щоб комуністи не мали права вести своєї пропаґанди в фільмових підприємствах і кінах, що дістають державні субвенції. Ненормальні відносини, що доказують величезні впливи комуністів в сучасній Італії, видні також у факті, що комуністичні або взагалі п'ятиколонницькі організації мають свої домівки у будинках, що належали колись до фашистівської партії і були сконфісковані на власність держави. Контроля держави має простягнутися теж на так. зв. культурницькі взаємини з комуністичними державами, щоб спутати комуністичну пропаґанду, яка ведеться в Італії у зв'язку з приїздом різних комуністичних „культурницьких" прогулянок з країн з-поза залізної завіси. Боротьба італійського уряду проти комуністів має іти паралельно також з боротьбою проти нео-фашистів.

Число комуністів у Юґославії зменшилося на 70,000

Београд. — Комуністична партія Юґославії, яка є монопольною і пануючою партією, проголосила, що за останніх 16 місяців число її членів зменшилось на 70,000 осіб. До цього числа належать особи, які перейшли „чистку", головно у зв'язку з внутрішньою опозицією колишнього віце-прем'єра Джіляса, позбавленого всіх державних становищ, і ті, які не побоялися самі виступити з партії. Тим часом до партії вступило нових 25,000 членів, і тепер вона нараховує, як сказано в офіційному повідомленні, понад 700,000 членів.

ДРУГА ВОДНЕВА БОМБА В 600 РАЗІВ СИЛЬНІША ВІД СКИНЕНОЇ В ГІРОШІМІ

Вашингтон. — Тільки тепер повідомляють про силу другої водневої бомби, яку ще 1-го березня випробовувано на островах Тихого океану.. Президент Айзенгавер, запитаний на пресовій конференції про цю бомбу, відмовився говорити про її силу, але пообіцяв сказати на найближчій пресовій конференції. Тим часом члени Конґресової Комісії Атомової Енерґії подають такі інформації. Прилади для вимірювання сили експльозії не могли діяти, бо сила водневої бомби перевищала їх спроможність. Радіоактивність уламків цієї бомби і вологість, викликана нею, поширились далеко поза „зону безпеки". На острові Кваджелейні, віддаленому на 176 миль від місця вибуху, виявлено сліди експльозії. Вибух проведено на вежі 150 стіп заввишки, а стовп диму знявся вгору на 17 миль. Поінформовані кола твердять, що ЗДА вже мають багато таких бомб, і що незабаром проведена буде проба з ще сильнішою водневою бомбою. Сила бомби, що експльодувала 1 березня в 600 разів більша від сили тієї атомової бомби, яку скинено на Гірошіму в Японії 1945 року. Дехто з науковців вірить, що можна буде випродукувати таку водневу бомбу, яка буде в тисячу разів сильніша від випробуваної 1952 року.

Атомова енерґія для щоденного вжитку

Ню Йорк, Н. Й. — На річних нарадах Крайової Індустріяльної Конференції в справах атомової енерґії стверджено, що вже недалекий той час, коли можна буде користуватися атомовою енерґією для щоденного вжитку. Провідні науковці і підприємці заявляли, що вони вірять у те, що атомова енерґія вже в недалекій майбутності з успіхом зможе конкурувати з звичайною електричною енерґією. Найбільшою і єдиною перешкодою до побудови відповідних атомових фабрик для цієї цілі є те, що власники капіталів не хочуть інвестувати гроші в подібного роду підприємства. Але плян побудови такої фабрики вже складається.

● Г. Дж. Таккер, член бермудського парляменту, заявив, що договір, укладений під час останньої війни між Бермудами і ЗДА про американські летунські бази на цьому острові — укладений був під натиском Англії.

Битва в Індо-Китаї погіршує настрої у Франції

Американські політичні кола стривожені не так стратегічними наслідками теперішньої великої офензиви комуністичних - партизанських військ в Індо-Китаї, як поганим впливом цих воєнних подій на настрої у Франції. Внаслідок комуністичних успіхів і великих втрат французьких оборонців фортеці Бієнвієнру, зростає кількість прихильників невтральности Франції в цілому конфлікті Схід-Захід. Ці пацифістичні й дефетистичні настрої діють на шкоду ратифікації пакту Европейської Оборонної Спільноти, а це з черги захитує всім дотеперішнім політичним і військовим плянуванням ЗДА у відношенні до европейського континенту й совєтської загрози, — читаємо у звідомленнях американської преси про погляди вашингтонських кол на події в Індо-Китаї. Тим часом комісія для закордонних справ у французькому парляменті звернулася з офіційним запитом до прем'єра Ляніеля, коли він думає передати справу ратифікації пакту Европейської Оборонної Спільноти на повне засідання парляменту. У зв'язку з цим знову виринають проблеми спору за Зарщину між Францією та Німеччиною і справа додаткових ґарантій для Франції збоку Англії, без яких французи не хочуть дозволити на відбудову німецької армії хоч би навіть у рямцях спільних европейських збройних сил. Ляніїль відповів, що поки ці передумови не будуть виконані, він не внесе пакту оборонної спільноти на ратифікацію.

У Польщі не припиняється „чистка"

Варшава. — Варшавське радіо проголосило новий список членів Центрального Комітету т. зв. Об'єднаної Робітничої Партії (що є фактично комуністичною партією), в якому бракує деяких дотеперішніх чільних комуністичних достойників. Нема передусім недавнього шефа польського генерального штабу ген. Владислава Корчика. Недавно появилося повідомлення, що новим шефом штабу призначено генерала Єржи Бордзіловського. Між членами Центрального Комітету німа також Генрика Святковського, міністра справедливости, Р. Пйотрковського, міністра будівництва і інших, що з них деякі є ще членами кабінету ради міністрів, або їх заступниками.

Кіфовер домагається переслухання МекКарті на Військовій Комісії

Вашингтон. — Сенатор Естес Кіфовер домагається переслухання сенатора Джозефа МекКарті на Сенатській Військовій Комісії. На цій Комісії мали б зізнавати представники армії, щоб виснити непорозуміння між МекКарті і секретарем армії Стівенсом. Але республіканські сенатори, члени комісії, вважають, що конфлікт між Стівенсом і МекКарті краще вирішити на Сенатській Слідчій Підкомісії, щоб під час переслухування провадив цією комісією сенатор Мундт.

Стівенсон ганьбить „занадто голосну балаканину" в ЗДА

Кембрідж, Масс. — Бувший демократичний кандидат на президента Адлей Стівенсон, промовляючи у Гарвардському університеті, запевняв, що майбутній престиж ЗДА закордоном залежить від добрих політичних манер в цій країні. Він остерігав проти „занадто голосної балаканини", яка бентежить і впроваджує в блуд чужинців, а також може спантеличити й американських громадян на випадок політичного напруження. Стівенсон назвав себе „політиком-подорожаниим" і пригадав, що під час минулорічної навколосвітньої подорожі мав нагоду бачити якої шкоди завдає Америці закордоном безвідповідальна балаканина в цій країні. Він твердив, що змагання МекКарті здушити вільну думку, порівнюють закордоном до тоталітарного комунізму й фашизму. ЗДА стали провідником світу — сказав Стівенсон — і тому всі люди закордоним прислухаються до того, що говориться в цій країні.

Комуністи в Кореї схопили двох канадійців

Сеул, Корея. — Командування військ Об'єднаних Націй зажадано від комуністичного військового командування негайно звільнити двох канадійських вояків, що їх схопили комуністи в невтральній смузі. Червоні потвердили, що тих канадійців схоплено, але після того, як вони переступили демаркаційну лінію, порушуючи тим постанови про перемир'я. Військовий канадійський речник рішуче цьому заперечив, повторивши домагання, щоб комуністи звільнили канадійських вояків.

Кеннан відкликав свою кандидатуру на конґресмена

Йорк, Па. — Бувший американський амбасадор в СССР відкликав свою зголошену вже кандидатуру на конґресмена з 19 округи в стейті Пенсилвенія. Кеннан погодився кандитувати від Демократичної Партії лише в тому разі, коли не треба буде вести виборчої кампанії перед правиборами, які мають відбутися 18 травня і на яких виберуть одного демократичного кандидата з цієї виборчої округи. Одначе демократичним провідникам не вдалося змусити інших кандидатів не виставляти своїх кандидатур у цій окрузі, і тому Кеннан відкликав свою кандидатуру.

Єгипет не може залишитись „невтральний"

Каїро. — „Це неможливе, щоб Єгипет міг зберегти свою невтральність, чи то політичну, чи військову", — заявив колишній єгипетський прем'єр д-р Алі Магер, який не є членом теперішнього уряду, але очолює комісію, що підготовляє нову конституцію, і належить до найбільш впливових єгипетських політиків. Він звернув увагу, що деякі могаммеданські держави, які думали теж про свою невтральність, тепер переконуються, що їх крайова й міжнародна ситуація примушує шукати господарського і військово-політичного тісного зв'язку з Заходом, — при цьому Магер очевидячки мав на увазі Пакістан, Сирію чи Ірак. Заява Алі Магера, виголошена на пресовій конференції, стоїть у тісному зв'язку з пропозицією, що її ще в 1951 році зробили Єгиптові Англія, Франції, Туреччина й З'єдинені Держави: щоб приступити до творення оборонного пакту безпеки на Середньому Сході. Єгипет тоді відмовився, і ця справа досі не вирішена, як довго нема згоди між Англією і Єгиптом у справі Суезу.

В Ірані відкрито новообраний парлямент

Тегеран, Іран. — Шах Могамед Різа Палеві переїхав у парадному, золотими прикрасами оздобленому „Ролс-Ройсі" вулицями Тегерану, на яких густо було розставлено військову й поліційну охорону, — на відкриття новообраного іранського парляменту. У своїй престольній промові шах висловив надію, що затяжний спір за нафту поміж Іраном і Англією буде швидко поладнаний за обопільним порозумінням, і природні багатства Ірану будуть використовувані для піднесення життьового рівня мешканців країни.

В АМЕРИЦІ

● **Провідники Громадянського Комітету** для вибору Айзенгавера заявили, що вони збирають 500,000 долярів, щоб восени ц. р. вибрано було якнайбільше кандидатів, які боронитимуть політику президента в Конґресі. Вони заявили, що підтримуватимуть не тільки республіканських кандидатів, але й тих незалежних, які стоятимуть по стороні уряду Айзенгавера.

● **Республіканець з Тулси Бейлі Винсон** заявив, що, на його думку, сенатор Джозеф МекКарті — правдивий хрестоносець, який відважно боронить засади Республіканської партії. Як голова Республіканського Комітету, він заявився проти уживання будь-яких заходів, щоб МекКарті не промовляв в Оклагома Ситі в суботу.

● **Голова Крайового Демократичного Комітету Стіфен А. Мічелл** сказав, що він не є дуже певний в тому, що телевізійні стації виявляють „чесність і безсторонність" супроти обох головних партій. Промову президента Айзенгавера, сказав він, надавали майже всі телевізійні стації, а відповідь на цю промову демократичних конґресменів і сенаторів тільки деякі.

● **Найвищий командант НАТО**, генерал Альфред М. Грунтер заявив у Вашинґтоні, що послаблення оборонної сили країн, які належать до Північно-Атлантійського Оборонного Пакту, було б дійсною катастрофою. В европейських країнах — твердив він — в зв'язку з деяким міжнародним відпруженням, панує тенденція сповільнювати розбудову оборони. Але відпруження в міжнародній ситуації сталося саме внаслідок сили, а не слабости країн НАТО.

● **Мільйонерка Барбара Гаттон**, яка в грудні минулого року одружилася була із п'ятим чоловіком, домініканським дипломатом Рубірозою, вже розвелася з ним і вертається до Ню Йорку. Вона заявила, що вони обоє добровільно погодилися на розвід, бо не могли порозумітися „духово". „Духової" гармонії не могла вона знайти також з чотирма попередніми чоловіками, між якими були два князі і один граф.

В Каракасі прийнято протиколоніяльну резолюцію

Каракас, Венесуеля. — На Десятій Міжамериканській Конференції прийнято більшістю 19 голосів (тільки ЗДА стрималися від голосування) резолюцію, яка домагається цілковитої ліквідації колоній та окупованих територій в Південній та Середній Америці і на прилеглих островах. Представник ЗДА не голосував, вважаючи, що ця конференція некомпетентна вирішувати справи, які належать до Об'єднаних Націй. На засіданні політичного комітету заявляли, що деякі колонії та окуповані території самі не бажають самостійности, тому в резолюцію внесено поправку, ,яка таврує колоніяльне панування, яке „противне волі народів". В Південній Америці колонії й окуповані території мають Англія, Франція й Голляндія.

Анонімові листи загрожують смертю Єлисаветі II

Лондон. — Скотленд Ярд досліджує серію анонімових листів, які загрожують Єлисаветі II смертю, якщо вона ступить ногою на Гібральтар. Таких листів є вже коло 12, всі вони писані червонилом і підписані „Фалянґе Еспаньоля", — натякаючи на фашистівську еспанську організацію. Ті листи були розіслані з Лондону впродовж останнього тижня і їх дістали різні визначні англійські політики, включно з лідером опозиції Клементом Етлі, деякі журналісти й поліція. Еспанська амбасада в Лондоні заявила, що вона вважає ті листи просто лихим жартом, але поліція поважніше ставиться до них, хоч не знає, чи приписати їх авторство якійсь умово-хворій людині чи націоналістичному еспанському фанатикові. Еспанський уряд застерігся був проти відвидин королеви Єлисавети в Гібральтарі, але англійський уряд не змінив первісного маршруту Єлисавети II, і вона має відвідати Гібральтарську морську фортецю в поворотній дорозі до Англії, 12 травня. В кожному разі британська поліція застосувала вже тепер особливі засоби обережности у приготуваннях до приїзду Єлисавети в Гібральтар.

В СВІТІ

● **Норвезький парлямент** прийняв закон про продовження військової служби в Норвеґії з 12 до 16 місяців. На 150 членів парляменту, тільки 12 були відсутні або голосували „проти". Спершу уряд думав підвищити час обов'язкової військової служби до 18 місяців, згідно з рекомендацією НАТО, але під тиском опозиції скреслив два місяці.

● **Англійська Ліга Боротьби з Жорстоким Спортом**, проголосила публічний протест проти того, що двоє дітей королеви Єлисавети II, 6-літнього наступника престолу Чарлза та його молодшу сестричку, взяли придивлятися ловам на лиси, що відбулися 27 лютого цього року.

● **Переслідування релігії** збільшилось в східній підсовєтській зоні Німеччини, твердить голова Протестантської Церкви в Німеччині, єпископ Отто Дібеліюс. Останні пів року, каже він, відносини були кращі, а тепер знову погіршилися: комуністичні вчителі забороняють дітям вчитися релігії, не дозволяють на релігійні сходини і т. д.

● **З Цейльону** депортували двох жінок — англійську й американську громадянки: обидві є дружинами цейльонських комуністів і займались підривною роботою. Одну з них відіслано до Англії, другу — до Америки. За пів години після виїзду корабля з американською комуністкою, Найвищий Суд Цейльону прихилився до подання її чоловіка, щоб її тимчасово залишити на острові Виринуло питання, чи з правно-формального боку може вона тепер вернутись до Цейльону.

● **Австрійський міністер внутрішніх справ Гельмер** відкинув вимогу совєтської окупаційної влади, щоб австрійська поліція здирала афіші з демонстраційним текстом проти Молотова, що їх розліплюють в підсовєтській зоні Австрії. Австрійський парлямент влаштував овацію Гельмерові, коли він заявив, що дав наказ австрійським поліціянтам іґнорувати домагання Совєтів.

Ню Йорк під загрозою порторіканських націоналістів

Ню Йорк, Н. Й. — Сотки нюйоркських поліцистів і аґентів ФБІ заалярмовані на вістку з Вашингтону про те, що порторіканські націоналістичні фанатики задумують вбити Генрі Кебота Лоджа, американського амбасадора в Об'єднаних Націях. Поліція догадується, що порторіканські націоналісти мають склад зброї, подібний до того, який недавно знайдено в кубинських революціонерів у Ню Йорку. Побоюються, що порторіканські націоналісти можуть зробити замах на життя якогось визначного американського політика у відплату за арештування чотирьох порторіканців, що вчинили атентат на Конґрес у Вашингтоні. Поліція охороняє, крім Кебота Лоджа, нюйоркського посадника Роберта Вагнера, суддю Мартафа та інших федеральних суддів, а також сенатора Джана Ф. Кеннеді, який прибув до Ню Йорку на святкування Дня св. Патрика. Поліційні стійки охороняють також доми нюйоркських конґресменів. Найбільше поліцистів вислано в ті дільниці, де масово живуть порторіканці.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
(Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобв'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПО НАРАДАХ З СУСІДАМИ

Провідна роля З'єдинених Держав Америки вимагає від них також і добре впорядкованих та приязних стосунків із своїми ближчими й дальшими сусідами. Без того важко було б думати, що Америці вдасться вдержати провід у вільному світі й бути надією на визволення для поневолених світовим комунізмом. Це добре знав і розумів секретар стейту Доллес, як вибирався до Каракасу на Десяту Міжамериканську Конференцію. По його повороті газети розписалися на тему „американської перемоги" в Каракасі. Та заслуга Доллеса головно в тому, що він поступав на цій Конференції дуже обережно й дипломатично, оминаючи всього, що вказувало б на „диктат" чи „перемогу" З'єдинених Держав. Тій тактиці треба завдячувати, що запропонована американською делеґацією резолюція, звернена проти небезпеки для Західньої Гемісфери збоку „міжнародного комунізму", перейшла поважною більшістю голосів, бо на 16 республік проти неї була тільки Гватемаля, а здержались від голосування тільки Мехіко та Арґентина. Ця резолюція на ділі звернена в першу чергу проти комуністичної інфільтрації в Гватемалі ,але в ній нема найменшого натяку ні на цю країну, ні на Бразилію, де комуністи мають поважні впливи. Тільки завдяки цій делікатній формі її прийнято, проте вона є на американських континентах перемогою демократії. Забезпека проти комуністичних переворотів та комуністичної інфільтрації є покищо тільки так, на папері, а як буде в майбутності, залежатиме багато від дальшої політики ЗДА, і то головно економічної ,себто від дальшої фінансової допомоги країнам Латинської Америки, бо це для них під теперішню пору — найважливіша проблема. Вони ж хотіли мати фінанси і торгівлю як першу і найважливішу точку програми нарад! Якраз на ту тему почалися наради зараз по від'їзді Доллеса ,на яких рішено відбути окрему економічну конференцію в Ріо де Жанейро. Не без того, щоб і Доллес не знав, про що йдеться, і не дав делеґатам Латинської Америки зрозуміти, що ЗДА готуються дати їм нові концесії. Це навіть дуже облегшило його ролю в справі схвалення протикомуністичної резолюції. Його натяки були реальні, бо зараз по його повороті Сенатська банкова та валютова комісія заявилися за більшими закупами в країнах Латинської Америки, як теж за побільшенням американських інвестицій, щоб таким чином поліпшити взаємні відносини.

Латинська Америка потребує З'єдинених Держав, але теж боїться їхнього верховодства, політичного й економічного. Вона потребує американського капіталу, але боїться американських „капіталістів - монополістів". Вона боїться навіть „американської демократії", бо в деяких південноамериканських країнах думають, що навіть ця демократія загрожує їхньому суспільному ладові.

На конференції в Каракасі делеґатка Панами і дружина президента цієї країни закидала ЗДА „расову й економічну дискримінацію" у відношенні до панамців, що працюють в Панамській зоні. Знов Ґватемаля внесла резолюцію проти „економічних санкцій", себто економічного бойкоту, що теж була звернена проти З'єдинених Держав. Хоч ті санкції звернено проти такої держави, яка не придержується спільної умови, і схвалено їх ще на конференції в Ріо де Жанейро ,проте вони лякають Латинську Америку, яка дивиться на економічний бойкот як на економічну аґресію, подібну до збройної. Якщо йде про Ґватемалю, то вона хотіла б себе забезпечити на випадок, коли б не виконувала того, що тепер ухвалено в справі оборони Західньої Гемісфери проти „міжнародної комуністичної агресії". Ґватемаля внесла ще одну резолюцію, звернену вже не так проти ЗДА, як проти американського підприємства „Юнайтед Фрут Компані". Це є резолюція проти монополій, які треба визнати незаконними, коли вони експлюатують мінеральні, промислові чи хліборобські ресурси.

До того ще додамо, що між тими, які дали згоду на резолюцію в справі „міжнародного комунізму", були й такі як представник Уруґваю, який заявив, що „ми дали згоду на підпис без ентузіязму, без оптимізму ,без радости і без почуття, що спричиняємось до конструктивного засобу". Отже не легко було американській делеґації в Каракасі говорити з сусідами. Коли ж вона зговорилася, то це таки успіх.

„УКРАЇНСЬКИЙ" КРИМ

У коментарі з приводу продовження святкувань Переяслава („Свобода" з 29 січня) вказувалась, що це продовження зумовлене небажаним для Москви враженням, яке залишилось серед населення від святкування. Кремлівській кліці потрібний був час, щоб якимись подачками злагіднити реакцію на російський шовінізм. На підтвердження цього припущення довго чекати не довелося: Росія „подарувала" Україні Крим.

Деякі американські й українські коментатори хибно твердили, що ця територіяльна реформа не має ніякого значення, бо як Україна, так і Крим уярмлені Москвою. Хіба, наприклад, прибалтійським державам легше від того ,що деякі західні держави не визнають їхнього приєднання до СССР? Але таке невизнання вже тепер, а особливо в майбутньому гратиме велику політичну ролю. Також становище сателітів не краще від становища України, але формальне трактування їх як незалежних держав (хоч вони такі незалежні, як і Україна) має для них велике значення.

Також в політичному житті України такі ніби формальні, нічого не варті означення, як суверенна українська держава, її державний прапор і гимн, приналежність до ОН та ін. — є опірними пунктами, є бар'єрами, які відгороджують Україну від Росії.

Приєднання до України Криму матиме велике не тільки формальне, але й практичне значення. Надруковані 27 лютого в сов. пресі матеріяли про церемонію передачі Криму — це, звичайно, не більше як театральне видовище. Але Москва мусить грати! І то грати не на свою користь. Коли дивитися формально, то все ніби відбулося так, що краще не можна уявити. Росія і Україна виступають, як рівнорядні величини, говориться про дві великі республіки. Голова Верховного Совєту РСФСР Тарасов заявив, що, з огляду на згоду Президії Верховного Совєту УССР, Президія Верховного Совєту РСФСР вважає за доцільне передати Крим Україні. Він сказав: „Просимо Президію Верховного Совєту СССР задовольнити нашу пропозицію в цьому питанні". Коротченко заявив, що збоку „українського уряду" буде приділена відповідна увага культурному і господарчому розвиткові Криму. Ворошилов проголосив, що „стосунки між суверенними союзними соціялістичними республіками в СССР побудовані на правдивій рівності". Заступник Ворошилова О. Куусінен заявив: „Тільки в нашій соціялістичній країні можливо, що великий нарід — такий, як російський нарід, — без усяких вагань великодушно передає другому братньому народові одну із своїх найцінніших областей".

З усіх шести виголошених промов ясно випливає тенденція показати, що підсовєтські народи рівноправні і незалежні, що передача Криму наступила в результаті переговорів між урядами України та Росії і що ці уряди рішили просити всесоюзний уряд затвердити їхнє рішення.

На фоні політичних несподіванок в маленковському СССР, справа Криму свідчить про безпорадність кремлівської кліки стабілізувати політичне становище. Ще кілька років тому в Криму відбувалася дуже розреклямована совєтською пресою виїзна сесія Академії Наук СССР, завданням якої було довести, що Крим „єсть тоже русская земля". В ряді доповідей учені доказували, що росіяни з найдавніших часів замешкували Крим і тому мають на нього історичне право. Археологи „повідкопували" там різні речі, які нібито доказують, що росіяни є в Криму автохтонами. А тепер раптом Москва заговорила, що Крим економічно, культурно й історично зв'язаний з Україною. Тарасов навіть заявив, що Крим є „природнім продовженням південних степів України". За царського режиму Крим називали російською Рів'єрою, за большевиків — „всесоюзною здравницею" (курортом). На церемонії передачі Шверник назвав Крим курортом світового значення. Цей ласий шмат Москва тепер передала Україні. Звичайно, московський чобіт і далі стоятиме в Криму так, як і на Україні, але стоятиме вже не так упевнено.

Такі різні зміни в ставленні і до Криму за короткий час вказують на хитке становище московської диктатури. Маленков сам мусить робити тепер те, за що обвинувачував Берію. А обвинувачував він Берію, зокрема за те, що той у боротьбі за владу нібито пробував спиратися на підтримку неросійських народів. Між усуненням Мельнікова за русифікацію, що, як тепер стає очевидним, зробив Берія, і передачею Криму Україні, що зробив Маленков, немає ніякої різниці. І в першому і в другому випадку йшлося про приєвернення симпатій українського народу. Маленков доконав ще тяжчий „злочин", бо, віддаючи Крим, посіяв серед росіян ворожнечу до українців і образив росіян.

Аналіза політичних процесів, які відбуваються на території СССР, недвозначно вказує, що кримський епізод продиктований ростом сили неросійських народів, неуспіхом русифікації. Постійне повторювання, що російський нарід об'єднав інші народи навколо комуністичної партії, що російський нарід по праву займає провідне місце, як найвидатніша з усіх націй, що належить до СССР, привело до того, що стара ненависть населення до комунізму сьогодні в ще більшій мірі скеровується також проти росіян. Тепер не є ніякою честю бути росіянином. В процесі комунізації сусідніх з СССР народів процент найнадійнішого російського населення на етнографічних російських теренах катастрофально зменшується. Тому не може бути й мови, щоб, наприклад, в Криму побільшувалася кількість російських поселенців. Ще за царського режиму нові завойовані території, в тому числі й Крим, русифікували болгари, греки та інші „інородці".

Практично адміністративне включення Криму до України матиме те значення, що на цю територію пошириться українська культурна експансія: будуть відкриті українські школи, театри. Книжки й часописи, що мало просочуються за межі УССР, тепер будуть домінувати в Криму. На Україні знайдуться кадри, щоб ці зміни найкраще використати в українських інтересах. Ми ніколи не забудемо, що господарями Криму були татари, яких Москва так брутально звідти виселила. Не всі вони загинули й не всі забули про свою батьківщину. Коли буде знищена московська окупація, справа українсько - татарських відносин буде розв'язана на засадах справедливости.

(Л. Л.)

ДО ВНУТРІШНЬОЇ КРИЗИ В ЗЧ ОУН

У зв'язку з останніми подіями на терені Закордонних Частин Організації Українських Націоналістів (ЗЧ ОУН), себто тої частини українського націоналістичного табору, що його очолював Степан Бандера, — українська преса в Европі переповнена вістками здебільша про другорядні подробиці внутрішнього конфлікту й гострими полемічними статтями та коментарями. З інформаційного обов'язку — найкраще навести останнє насвітлення тих подій авторитетними представниками обох сторін, безпосередньо заінтересованих у тому спорі.

„Український Самостійник" — тижневик у Мюнхені, перестав бути офіційним органом ЗЧ ОУН, бо його формальний видавець, д-р Ріпецький, як і члени Редакції з пп. Зеноном Пеленським і Романом Ільницьким у проводі, станули на позиціях т. зв. „двійки", себто пп. Л. Ребета і З. Матли, що проголосили себе колеґією уповноважених і гостро виступили проти Ст. Бандери, розв'язуючи весь теперішній провід ЗЧ ОУН та закликаючи членство ЗЧ ОУН не підпорядковуватись йому більше. Тому ЗЧ ОУН заснували негайно інший часопис, „Шлях Перемоги", як свій пресовий орган у Німеччині, а справу власности „Українського Самостійника" передано на вирішення німецького суду. „Шлях Перемоги" у своєму 1-ому числі з 28 лютого ц. р. гостро виступає проти „сепаратної акції Двійки" і заявляє:

„Ще ніколи судова, контрольна, законодатна і виконна влада не була в руках двох людей. Вони завжди були виборні. Де ж тут демократія? Де ж тут вияв волі членства? Ніколи Край не мав інтенції розбивати ЗЧ ОУН, але зводити водно. А що робить Двійка? Конференції ЗЧОУН, усі виборні власті, все ставлене „поза законом"! Звідкіля ця диктатура двох, що виступає проти ніби „диктатури" Проводу ЗЧ ОУН, колеґіяльного, вибраного Конференцією Органу, а посередньо Суду, Головної Контролі, Головної Ради, усіх вибраних нормальним демократичним порядком? До Краю був переданий конфлікт на вирішення, і рішення, що прийшло, торкається тільки конфлікту. Конференція ЗЧ ОУН не передала до Краю побажання — призначити керівництво ЗЧ ОУН, бо це було б антидемократично і проти статуту, але вирішити справу конфлікту. І тому провід ЗЧ ОУН прийняв рішення Голови Проводу ОУН, як рішення, що має зліквідувати конфлікт, і під тим кутом реорганізувати ЗЧ ОУН, а не взагалі насилу реорганізувати ЗЧ ОУН, як це інтерпретує Двійка. Від послуху Проводові має право звільняти членів лише Конференція, тобто демократичне тіло, а не двох людей диктаторськими методами. Як можна свідомо організувати анархію?.. Як можна так надуживати волю Краю до ліквідації конфлікту, поглиблюючи і загострюючи його? ЗЧ ОУН не зійдуть з політичної арени, тим більше, що їхні ідейні позиції є сильніші, ніж в „опозиції": вони ніколи не йшли з майстренківщиною — (Іван Майстренко — керівник ліво-соціялістичної групи, яка є протимосковська і незалежницька, але в соціяльній ділянці приймає різні совєтські реформи — примітка Редакції). С. Бандера прагнув усунути націонал-комуністів... Невже не сором Двійці за те позорище, що твориться, з чого глумляться вороги і противники?.."

З цим становищем цілком солідаризується м. ін. „Українець-Час", який залишився вірним давньому проводові ЗЧ ОУН (С. Бандері) і в числі 10 з 7 березня ц. р. вину за останню кризу скидає на пп. З. Матлу й Л. Ребета. Проте, „Українець-Час" визнає, що криза існувала вже давно: „Важкою зморою цілі роки тяжить над революційно визвольним табором за кордоном внутрішній конфлікт. Він тим більше стає тепер небезпечним що може перенестись акцією Двійки до Краю де у важкій боротьбі стоять кадри і весь народ. Здавалось би, що остання стадія переговорів його остаточно розв'яже, або принаймні злагідить. Тим часом неопановані пристрасті грозять ще більше його загострити."

Водночас „Сучасна Україна", теж мюнхенський тижневик, що є органом Закордонного Представництва УГВР, приносить у своєму 5 числі з 7 березня ц. р. велику, на дві сторінки газети статтю п. з.: „Громадськість повинна знати, про що йдеться". Читаємо там:

„Передусім мусимо підкреслити, що Закордонне Представництво УГВР у розграх ЗЧ ОУН участи не брало і не бере, в питання реорганізації ЗЧ ОУН ні не втручалось, ні не втручається, заступаючи погляд, що все те, — це внутрішні справи ЗЧ ОУН... Участь в Колеґії Уповноважених п. д-ра Льва Ребета, що досі виконує функції в Раді Референтів ЗП УГВР, випливає тільки з його умандатування, як члена ОУН, Проводом в Україні, а не з будь-яких доручень ЗП УГВР. Завдання д-ра Л. Ребета ні в чому не суперечать діяльності ЗП УГВР, бо члени й співробітники ЗП УГВР можуть належати до різних політичних груп, що стоять на самостійницьких позиціях та у своїй політичній діяльності визнають примат рідних земель і підпорядковуються керівним органам українського визвольного руху на батьківщині."

„С. Бандера і всі ті, хто свідомо або несвідомо є вірні його особі та сліпо слухають його накази, стараються поширювати леґенду, що мовляв, конфлікт існує між ЗЧ ОУН і ЗП УГВР. Таке твердження не є згідне з

(Закінчення на сторінці 3-ій)

ВАНДАЛІЗМ СЕРЕД ШКІЛЬНОЇ МОЛОДІ

Як вияснює словник Вебстера, вандалізм — це „ворожнеча до мистецтва й літератури". А походить це слово від вандалів, старовинного тевтонського племені, що знищило Рим. Нюйоркська леґіслятура ухвалила 11 березня ц. р. стейтовий закон проти „шкільного вандалізму", тобто проти дикунства, що його проявляє шкільна молодь у шкільних будинках. Мимохіть виринає питання: чому треба було аж закону для припинення молодечої сваволі?

Редакційні статті нюйоркських щоденників, з приводу ухвалення цього закону, дуже здержливі. Вони кажуть, що вибухи дитячої сваволі — це не надзвичайна поява. Одначе незвичайним є завзяття, з яким зорганізовані гурти молоді нищать шкільні приміщення. Таких випадків упродовж одного місяця було в самому Ню Йорку два: один — в Бронксі, другий — у дільниці Мангеттену. В Бронксі жертвою сваволі молоді впала народна школа ч. 136, а в Мангеттені — середня школа нижчого типу („джюніор гайскул") ч. 12 при вулиці Медисон. В обох випадках гурт шкільної дітвори, очевидно за наперед складеним пляном, залишився після науки в шкільному будинку і, коли вчителі повиходили, розбігся по шкільних залях з відповідними „інструментами" — ножами, сокирами, долотами, палицями — і почав плюндрувати всю обстанову. У висліді цього знищено лавки, столи, шафи, мапи, образи, вішаки, бібліотеку і зіпсовано навіть водну інсталяцію в відходових місцях, через що вода позаливала залі та канцелярії.

Коли в законодавчих палатах в Олбені поставлено законопроєкт на денному порядку, законодавчий представник шкільної ради міста Ню Йорку мотивував потребу такого закону тим, що він дасть охорону шкільній дітворі, учителям і будинкам. Вину за дотеперішні знищення він приписав урвителям з вулиці, що організують дитячі ватаги. „Виглядає — казав цей представник, — що „волоцюги, вандали і статеві маняки, шукаючи жертв своїх диких норовів, знаходять їх між шкільною молоддю та учительками і виконують в тій цілі напади, грабунки, провокації й доконують знищення".

Стосунки в деяких школах, як заявив цей речник шкільної влади, досягли такого напруження, що їх керівники дозволяють учителям випускати після кінця науки зі школи дівчат лише під охороною старших учнів — „моніторів", або батьків, які приходять по дітей до школи.

Щойно схвалено законопроєкт у нижчій палаті стейтової асамблеї в Олбені, як газети оприлюднили таку подію: троє кільканадцятирічних дівчат, напившись горілки в мешканні одного мужчини, вдерлися до школи при Еджком евеню й 135 вулиці на передмісті Гарлем, у Ню Йорку, і подряпали дві вчительки та зчинили заколот міжількома сотнями шкільної дітвори. Поліція арештувала одну з цих дівчат, віком 16-ти років, а двох інших, 15-річних затримала, як „молодечих проступниць". Арештовану обвинувачують в тому, що вона загрожувала моралі малолітньої молоді. Всі троє — учениці публічної школи ч. 136.

Згаданий щойно стейтовий закон проти вандалізму в школах накладає кари арешту на старшу молодь і інших дорослих людей, що вдираються до шкільних будинків, або залишаються в них без дозволу, як волоцюги. Цей закон має дати керівникам шкіл право закликати до шкільних будинків поліцію для охорони їх від „вандалів".

Одначе після нападу підпитих дівчат на школу в Гарлем і поліційний департамент Ню Йорку, в порозумінні з шкільною владою, вирішив ставити біля шкільних будинків поліцистів, якщо цього зажадає управа школи, щоб охороняти їх від вандальських нападів. У деяких дільницях міста вже виставлено біля шкіл поліцистів, в інших потрібне ще порозуміння з сторожами або шкільними керівниками.

Так представляється справа охорони шкіл від дитячого вандалізму з технічного боку. Та це ще не розв'язує питання, що є причиною таких дитячих „запланованих нищівних нападів? Коли після нападу на школу ч. 12 зловлено деяких учнів, виявилося, що між їхніми провідниками були недавні ще „престольні хлопці", які прислужували під час Служби Божої в церквах. Їхні батьки могли сказати лише те, що вони в розпачі, бо їхні діти ще недавно були „добрими дітьми" і щойно кілька тижнів з ними щось скоїлося.

Майже в тому самому часі, коли траплялися випадки вандалізму в нюйоркських школах, наспіли вісті з Лондону, що там, на передмісті Волворт, шкільна молодь знищила дощенту „Клобленд" — осередок молодечого життя, що коштував 280,000 дол. Знищення було подібне до знищення шкільних будинків у Ню Йорку. Керівник і один із заступників осередку, методинський проповідник Боттерворт, заплакав з розпачу, кажучи: „Пропала праця мого цілого життя. Пощо вони це зробили?" Як виявляється, перед війною „Клобленд" був під доглядом молоді у віці понад 18 років. Тепер ця молодь пішла до війська, а молодь нижче 18-ти років чекає на покликання до військової служби. Вона не має виглядів на успіх у найближчому часі, і падає жертвою тероризму старших осіб з-поза молодечого середовища.

Оці випадки проймають жахом батьків і опікунів молоді в цілому світі. Самі закони не направлять лиха. На це треба поважної застанови цілого громадянства. Від негайного зарадження лиху може залежати майбутність нації і людства.

бкр

УКРАЇНА І СВІТ У ШЕВЧЕНКОВЕ СТОЛІТТЯ

(Репортаж з газетних вирізок 1913 - 1914 рр.)

(5)

У Варшаві — „ні в якому разі"

В кореспонденції з Москви до львівського „Діла" (7 березня 1914) Хведір Коломийченко подає такі повідомлення „Русского Слова":

У Варшаві від міністра внутрішніх справ і вищої церковної управи з Петербургу одержано наказ ні в якому разі не допустити панахид по Шевченкові.

У Варшаві сконфісковано число „Варшавского Утра", в якому була надрукована стаття, присвячена ювілею Шевченка. Редактора тягнуть до суду за підбурювання однієї частини людей проти другої.

Небезпечні „Марина" і „Сон"

Москва, в лютому 1914. — На Далекому Сході в місті Грозному поліція забрала з залізничої книгозбірні збірник віршів Шевченка і — вирізавши поему „Марину" та „Сон" — повернула книжку до книгозбірні.

Насилу відспівали „Заповіт"

Петербург, 6 березня 1914. — У Петербурзі в психоневрологічному інституті дня 4 ц. м. мав відбутися Шевченківський поранок. Прибули студенти ,але застали двері замкнені. Вони видушили скло в дверях і на залю увійшло 200 осіб, які відспівали „Заповіт" і українські пісні. Студентів розігнала поліція, але нікого не арештовано.

Рішення „Партії Самостійности України"

Київ, 6 березня 1914. — Центральний комітет „Партії Самостійности України" у відповідь на заборону Шевченківського свята і на переслідування українського руху взагалі рішив розвинути серед мас пропаґанду державного сепаратизму.

Підготова до демонстрацій у Києві і нелеґальні відозви студентства

Київ, 8 березня 1914. — Київське українське студентство рішило урядити у вівторок дня 10 (25) березня політичну демонстрацію і видало в цій справі кілька нелеґальних відозв... Київська адміністрація за всяку ціну рішила не допустити до жадних публічних і масових проявів протесту і в тій цілі на Шевченківські дні буде змобілізована вся поліція і напоготові стоятимуть відділи війська, готові кожної хвилини баґнетами розправитись з демонстрантами.

У відозві загальної безпартійної студентської організації надруковано м. ін. такий уступ:

„Вороги наші знають, що ім'я Шевченка — це той міст, по якому ми підемо до мас, вони знають, що ніхто інший, як Шевченко, кинув загальні слова могутнього протесту і поставив ті слова на сторожі нашого відродження. І ті слова ведуть вперед бадьорих, оживляють підупалих духом, будять сонних або приспаних.

Кинемо ж в масу нашого люду Шевченкові гасла! Організовано, як одна людина, виявимо свій протест і цей протест буде пропаґандою ідей Великого Кобзаря! Страйкуймо в знак протесту 25 лютого!"

Ювілейні дні у Львові

Львів, 10 березня 1914. — У Львові святкування ювілею Шевченка почалося вже в неділю (8 березня). Цього дня пополудні відбулися виклади про Шевченка по всіх наших народно - просвітніх організаціях... В самім львівській повіті виголошено цього дня по сільських читальнях 150 викладів про Т. Шевченка. В понеділок рано Львів мав уже змінений вигляд. Будинки українських інституцій, приватні українські крамниці були буйно прикрашені національними прапорами. Вікна всіх українських мешкань були прикрашені ювілейними наліпками. Особливу увагу публіки звертали гарні декорації з прапорів і зелені на кам'яниці Наукового Товариства ім. Шевченка при вул. Чарнецького 24. З провінції поприїздило дуже багато публіки, так, що білети на другий концерт розпродано відразу. Це значить, що коло 4,000 української інтеліґенції зійшлося у Львові святкувати столітні роковини народження свого найбільшого поета.

Ювілейний Шевченківський концерт з виступом Олександра Мишуги

Львів, 10 березня 1914. — Ювілейний Шевченківський концерт відбувся в Спортовій палаті при вул. Зеленій, з святочною промовою д-ра Євгена Олесницького і викладом проф. Степана Смаль-Стоцького п. з. „Ідеї Шевченкової творчости".

Особливо оваційно вітали під час концерту славного нашого співака Олександра Мишуґу. Окрема депутація вручила йому грамоту, вкладену в артистично виконану теку. Ця тека прикрашена різьбою з гуцульських взорів після проєкту проф. В. Шухевича, яку робив п. Павло Придаткевич. Грамота писана письмом козацьких універсалів і прикрашена копіями з староруських малюнків XV віку. Обидві ці роботи виконав п. М. Залєський, питомець четвертого року семінарії.

Історичне засідання Шевченківського комітету в Москві

„Діло" з 10 березня 1914 р. надрукувало ширшу кореспонденцію Хв. Коломийченка з Москви, датовану днем 6 березня 1914:

Московський Шевченківський комітет на засіданні дня 19 ст. ст. лютого постановив: „Зважаючи на надзвичайні обставини, що не дозволили достойно вшанувати пам'ять Шевченка на Україні, Комітет не знаходить можливим улаштування в Москві ювілейних свят, і через те відмовляється й від найменшого пролюдного вшанування пам'яті Шевченка". Перший під постановою підписався член Російської Академії Наук, заслужений вчений, „тайний совєтнік", професор Ф. Корш, голова Шевченківського комітету.

Довгих три вечори засідав цілий Комітет; все бився над питанням: що робити? Чуло прислухався до подій на Україні. Виносив постанову, змінював її і знов перерішував. І без кінця хвилювався; духом своїм високо підносився. Нарешті прийшов таки до певної думки. Братню руку подав братам українцям і рішив укупі з ними сумувати, тільки в серці своєму згадувати про Співця української волі.

Велике значення не тільки для українців має постанова Шевченківського комітету; російській адміністрації, всьому світові гарне українське слово сказав Комітет. І не забудуть того слова ніхто ані з українців, ані з ворогів наших.

Великоруські газети глибоко вражені постановою Комітету; мовби не сподівались вони такого рішучого збоку російських українців кроку...

Нове слово, сильне, гаряче проказали московські українці. Хай Державна Дума, яка зараз обговорює українське питання, знає ,що українці — то єдиний дух і єдина думка. Хай знає, що окремішних часток українського народу не слід ображати, бо нерозривно пов'язані вони — ті частини з цілим українським людом!

Ц. Волянська-Гардецька

З УСУСАМИ НА ВОЛИНІ

(З приводу ювілейного року 1914-1954).

Осінь 1916 року. Війна протягається. Східню частину Галичини займали ще російські війська.

Ми з сестрою перебували тоді на студіях, — вона у Відні, а я по матурі у Львові. Чотар УСС бл. п. Микола Саєвич — тодішній командант комісаріяту УСС у Володимирі Волинському — запропонував нам працю учительок в новозорганізованій українській школі в м. Володимирі. Ми дещо вагалися, бо все таки війна та близький фронт,... але врешті, поладнавши потрібні формальності в Культурній Раді Союзу Визволення України та у військовій команді Східнього фронту — виїхали до Володимира.

Ніколи не забуду тієї подорожі. Це ж перший мій виїзд на самостійну, відповідальну працю, і то — ще вчити дітей, коли тільки-що сама покинула шкільну лавку. Але хіба всі знають, скільки самопевности та своєрідної бравури у всіх абітурієнтів з матуральним дипломом в кишені! А тут ще й дещо романтики, війна... Без опіки батьків, а там станиця усусусів. Запілля все таки забезпечене, бо їде зі мною старша сестра, до якої я завжди відносилась з великою пошаною, любов'ю та респектом за її серйозну, дещо може, застрогу для довкілля вдачу.

Вже від Сокаля ми тільки самі, дві жінки, у військовому вагоні. Це вже фронтова смуга і „цивілям" тут не дозволено їздити. Та у нас військовий „оффенер бефель", який промощує дорогу навіть на фронтову лінію. Щоправда, він виставлений тільки комісаріятом УСС у Володимирі, але головне, що є велика службова печатка, — це вистачає вповні. Тоді ми ще не орієнтувались в цьому, щойно пізніше довідались, що з такими ж довідками об'їжджали наші стрільці пів Европи, а в дійсності вони були важні тільки для округи Володимир Волинський — Ковель, для вербункових станиць УСС. Обсервували нас в дорозі спеціяльним весело-іронічним поглядом військові співподорожники, як тих, що „працюють для армії". Щастя, що це не тривало довго, бо із Сокаля до Володимира всього лише три зупинки, щоправда, далеко одна від одної віддалені, бо ж це волинські простори Великої України, а не маленькі села нашої тісної Галичини.

До Володимира приїхали ми вже ввечері, і там чекав нас чотар Саєвич з цілим почотом та маленьким візочком, однокінкою, якою об'їздив усю Володимирщину, організуючи українське шкільництво та вербуючи добровільців.

Завезли наші клунки на призначену кватирю, а нас обох — на вечерю до гостинної хати родини Чирановських, де вже мешкали інші вчительки: директорка школи С. Савина та вчителька Дора Л. І відразу попали ми у дружню, привітну атмосферу українського культурного середовища. Школа у місті Володимирі існувала вже другий рік і всі наші розмови велися довкруги шкільництва, труднощів та успіхів його керівників і організаторів.

Пан Чирановський, голова місцевої шкільної ради, один з небагатьох володимирських міщан, які залишились на місці, сам старий парубок із типовою життєвою філософією. Його сестра, також не одружена, надзвичайна господиня, привітна та добряча. Жили вони обоє доволі самітньо, зайняті господарством, але попри те виявляли велике зацікавлення до всіх громадських справ, були свідомі українці та ентузіясти національного відродження. Пан Чирановський мав свої дивацтва, частенько бурмотів та нарікав на нас за наші зростаючі в шкільництві вимоги, проте, це була в дійсності дуже добра людина. А вже четаря Саєвича та всіх стрільців-учителів любив і поважав дуже за їх наполегливу працю й охоту допомогти волинякам, головно селянам. В дійсності це не була легка праця, — здобути у чужому військовому однострої довір'я заляканого всіми воєнними страхіттями, злиднями та кривдами волинського селянина, чи хоч би міщанина. Української інтелігенції ми майже не зустрічали у Володимирі, бо цей прошарок давав найбільше „чиновників" і мусів евакуюватись разом з військом від „проклятих австріяців".

Як я вже згадувала, комендантом станиці УСС, чи офіційно називаного комісаріяту, був тоді чотар Микола Саєвич, а склад постійно мінявся, відповідно до організації шкільництва та вербункової акції на Волині. Були там головно бувші вчителі, тепер в стрілецьких одностроях, які із здоровних мотивів потребували „відпочинку" від воєнних дій, а також досвідчені організатори, деякі навіть перенесені на якийсь час із австрійської армії та приміщені до леґіону УСС. Першим начальником тієї станиці був сотник Дмитро Вітовський. За мого побуту пригадую собі таких УСС-ів: Івана Романкова, Осипа Війовського, д-ра Луку Мишугу, Антона Дідика, Івана Верб'яного та д-ра Осипа Назарука. Д-р Мишуга працював тоді в Городській Управі, яка була у військовому заряді; її комендантом був професор рогатинської гімназії, тоді сотник австрійської армії, Гнат Мартинець. Він був справжнім батьком міста і членом нашої Шкільної Ради. Проф. Мартинця, не зважаючи на протести населення, військова влада незабаром перенесла з Волині на іншу територію, головно з причини польських доносів. Д-р Мишуга залишився як УСС в Городській Управі до розвалу Австрії в 1918 році. Потім був обраний населенням міста головою Городської Управи. Як голова Волинської Національної Ради проголосив тоді від імени цієї Ради прилучення Волині до Української Держави.

Школа у Володимирі Волинськім почала саме другий рік існування. Це була ніби міська школа, але приміщена у невеликому, обідраному будинку на передмісті Рилавиця, бо всі інші прекрасні й просторі будинки в місті займало військо.

Усієї дітвори начислювалося тоді біля трьох сотень, в тому числі 80% неукраїнської, переважно жидівської, бо цей нарід оцінює у всяких обставинах вагу освіти. Було також невелике число поляків і чехів. Вчило нас шість учительок, кожна окрему клясу, а крім цього моя сестра ще окремо німецької мови. Між нами були також дві місцеві вчительки: Надія М. і Олеся П., які володіли українською мовою. В програмі навчання звернено головну увагу на правильне вивчення української мови, історії та географії, а також українських пісень. У школі відбувалися часто прилюдні дитячі свята, а також концерти з нагоди історичних роковин.

(Закінчення буде)

У СПРАВІ 4 ТОМУ „КОБЗАРЯ" Т. ШЕВЧЕНКА

Видавництво „Тризуб" і УВАН повідомляють оцим шановних передплатників „Кобзаря" Т. Шевченка під редакцією проф. Л. Білецького, що четвертий том цього „Кобзаря" вийде трохи пізніше, як передбачалося. Треба було перевести підготовчу працю до цього тому значно довше, як думалося. І ця праця забрала більше часу, що й затримало своєчасний його вихід з друку в кінці березня цього року.

Четвертий том вийде в кінці травня ц.р. або на початку червня. Він містить у собі кінець біографії Шевченка, всі твори, починаючи від 1857 р. аж до 1861 р., цебто до смерти поета; статті до всіх поодиноких творів і загальні статті: 1) Світогляд поета: загальний, релігійний, державницький і політичний, естетичний; 2) Як творив Шевченко; 3) Стилістика і ритміка творчости Шевченка; нарешті, Пояснення до окремих творів і Покажчик.

Оформлення цього тому таке саме, як і попередніх трьох томів. Крім того, до IV тому ввійдуть дві кольорових ілюстрації і 10 звичайних.

Отже, і цей том буде мати різноманітний і цікавий зміст, багато ілюстрований і по-мистецьки оформлений. І коли він на два місяці запізнився, то винагородою цього часу буде внутрішній зміст його, і передплатники не тільки не пожалують того, що вихід його затримався, але будуть задоволені його вичерпним змістом.

Ціна всіх чотирьох томів у темно-синій оправі із золотими написами $22.50

В ясно-синій оправі із золотом $25.00

Увага! Передплату приймається тільки у канадійській валюті.

Передплату посилати на таку адресу:

Trident Press, P.O. Box 3626, Winnipeg, Man. Canada.

УВАН і Видавнича Спілка „Тризуб".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Бофало, Н. Й.

Місцева хроніка.

В дні 7-го лютого ц. р. стараннням місцевого Осередку СУМа, улаштовано Вечір Колядок і Щедрівок у виконанні хору СУМА, під дириґентурою Андрія Мороза, духової оркестри під кер. Олександра Грицюка, та мандолінової оркестри під керів. Володимира Павлишина. Виконавці вложили не мало труду до виступу. Точки вийшли гарно — особливо сполука хору з мандоліністами.

На вступі д-р Михайло Лоза виголосив доклад про колядки і щедрівки та їх значення в минулому нашого народу.

Того ж дня по концерті колядок, відбулась зустріч співробітниць Допомогової Секції при Відділі УККА, що її влаштовано з нагоди двохріччя праці Секції. Зустріч відбулась в кімнатах Клюбу „Наша хата". При скромній перекусці співробітниці ділились своїми спостереженнями в праці. Згадували п. Оксану Мурську, що за час її побуту в Бофало посвятила не мало часу і труду для помочі ближнім.

Були рівнож приявні члени Екзекутиви, пп. Ілля Вула, П. Волоцька і проф. Залеський.

Дня 13-го лютого ц. р. започатковано святкування 30-ліття смерти сл. п. Ольги Басараб. П-ні Мирослава Макогон із станції ВГЛД в програмі Василя Шарвана виголосила доповідь про Ольгу Басараб. Доповідач, хоч роджена в Канаді, гарною українською мовою і щирим чуттям передала слухачам про мученицьку смерть Героїні.

В наступну неділю, в церкві св. о. Миколая відправилась заупокійна панахида, а по вечірні, в церковній залі, відбулись Жалобні Сходини членок Союзу Українок, на яких п. Марія Маковська виголосила старанно опрацьовану доповідь, в якій схарактеризовано життя сл. п. Ольги Басараб, та її передсмертні дні в поліційній станиці. Згадано рівнож про подібне геройство і смерть сл. п. Олени Теліги 1942 р.

Шкода лишень, що так вартісні доповіді слухало мало жіноцтва і то старшого, а варто би послухати молодим жінкам і дівчатам.

Дня 14-го лютого ц. р., стараннням Т-ва сприяння УНРаді, влаштовано День Жалоби з приводу смерти Президента Української Народньої Республіки сл. п. Андрія Лівицького.

В українській православній церкві св. Тройці відправлено панахиду за вічний спокій душі Покійного Президента, а вечером в залі тої ж церкви відбулись Жалобні Сходини громадян, на яких доповідь виголосив п. Іван Ф. Корноухов.

Заклик Відділу УККА до вшануванні сл. пам'яті Президента, проголосили всі чотири українські радіо-програми.

В суботу, дня 20 лютого ц. р. відбулась товариська забава в Клюбі „Наша хата", яку започаткували виступи: п-ні Неоніля Стецьків спів і деклямація, Ігор Парфанович фортепіян, Боглан Шипилявий монолог укладу Зенона Тарнавського і Трубадури з Ниаґра. Опісля гутірка, сміх і танці.

В неділю дня 21-го м. м. відбулась Діточа Забава, яку улаштував Курінь Юначок ім. Княгині Ольги в церковній залі при Онейда. Крімі діточих забав і танків, була ще вистава „Дівчинка із сірниками".

Цією забавою заповіджено Тиждень Пластуна — 27. II. 54 — 7. III. 54.

В четвер, дня 25 лютого 1954 р. помер Теодор Заяць, бувший Управитель школи в Підлиссі, Зах. Україна, старшина Української Армії, видатний громадський діяч Золочівщини та довголітній виховник молоді. Покійний був мабуть останнім членом комітету будови пам'ятника Маркіянові Шашкевичеві на Підлиській горі. Ще перед першою світовою війною зорганізував був покійний український учительський хор в золочівській окрузі і був його дириґентом. Останньо був дириґентом хору української католицької церкви св. о. Миколая в Бофало.

З приводу смерти Покійного, відкликано Тиждень Пластуна.

(В бюлетеню філії УКК).

До внутрішньої кризи в ЗЧ ОУН

(Закінчення зі стор. 2)

правдою. Конфлікт в ЗЧ ОУН постав у своїй гостроті на еміґрації ще в 1946 році, і він мав такі аспекти: внутрішньо-організаційний і концепційно структуральний. У внутрішньо-організаційному конфлікті йшло про обов'язуючі в ОУН ідейно - програмові позиції, про організаційну форму і систему. Деякі члени ОУН послідовно боронили програмові постанови III Надзвичайного Великого Збору ОУН (з 1943 р.), тобто у світоглядовій площині — свободу визнання різних філософських світоглядів, в програмовій — соціяльно-політичну плятформу III Збору як обов'язуючу всіх членів ОУН, і в організаційній — відкинення провідницько - вождівського принципу та застосування колегіяльного демократичного принципу в ЗЧ ОУН, як це має місце в матірній організації на українських землях. С. Бандера всі ці позиції відкинув, пропаґуючи і наказуючи пропаґувати моністичний світогляд, плямуючи програмові позиції III Збору „лівими", „соціялістичними", „неокомуністичними", а то й „комуністичними". Демократичний принцип він відкидав, публічно назвавши на I конференції ЗЧ ОУН восени 1947 р. демократію — „шматою". Він у системі ЗЧ ОУН застосував методи провідницько-вождівської організації. Тих членів ОУН, що в організаційній ділянці і на конференціях боронили позицій III Збору, він усунів від будь-якого впливу, „вичистивши" їх з ЗЧ ОУН. Вони відкликались до Проводу ОУН в Україні..."

В дальшому той часопис переповідає, як прийшло те рішення з краю, власне таке, щоб „зреорганізувати ЗЧ ОУН згідно з позиціями Проводу ОУН в Україні", пояснюючи, що ці позиції — демократичні, протипровідницькі. Часопис твердить, що це С. Бандера зробив „розкол із рідним краєм" і що „членство ЗЧ ОУН стоїть тепер перед дилемою — бути претеріянами одної особи, чи вірними своїй батьківщині". „Сучасна Україна" боронить права бути в зорганізованому українському національному таборі соціялістам-патріотам України і закидає С. Бандері, що він „ні формально, ні фактично не є провідником ОУН" та невірно покликується на волю Краю.

Лос Анджелес, Каліф.

Свято Самостійности і Соборности.

З деяким запізненням відбулося Свято Самостійности та Соборности в Лос Анджелесі, але довгий підготовчий період до свята не пройшов даремно і дав свої плідні наслідки.

Вперше наша українська громада почула, під вправною дириґентською рукою п. Н. Стефанів жіноче подвійне тріо (п. п. С. Івашко, А. Наконечна, В. Стефанів, В. Стефанів, Шостак, С. Шумка). Тріо з настроєм виконало кілька пісень. Добре звучали альти. Сопранові партії варто змiцнити. Вміло вела акомпаніямент п. С. Березовська.

Сподіваємось, що на Шевченківське свято досвідчена п. Н. Стефанів зорганізує нам цілий жіночий хор. В її особистому репертуарі на вечері був „Мандрівник" Шуберта і Стрілецькі пісні.

На наших очах виростає на доброго співака п. Лев Вахнянин. На святі він гарно виконав П. Ренчицького „Мені тужно", П. Чайковського „Бажав би"... З особливим почуттям він проспівав Волошина „Ой гляну я..."

Яскравою точкою вечора був виступ молодого, дуже обдарованого піяніста, відомого в Лос Анджелесі Амерама Рігая, який з технічним блиском виконав „Токату" Хачатуріяна, „Шосту рапсодію" Ліста, „Польонез" — Шопена і власну композицію. Приємно відмітити, що встановлюється творчий контакт між мистецькими силами української громади і тутешніми американськими мистцями.

З читанням віршів виступили В. Пащенко і М. Пайда. Останній з драматичною силою передав вірш Олеся. Як завжди змістовний і насичений світлими думками реферат прочитав інж. Л. Романюк.

Вечір закінчився вечерею і дружньою гутіркою. Як звичайно, наше жіноцтво, об'єднане в жіночу секцію при Українській Централі, не мало доклало праці, щоб вечера вийшла на славу.

Загальне враження від свята у присутніх залишилося добре. За склянкою кави люди говорили: ростуть наші мистецькі сили, міцніють наші громадські організації, але хочеться, щоб більш широкий загал втягувався у роботу Української Централі, щоб не сиділи вдома, під час свята, деякі наші достойники.

В. Гнатюк.

Геркімер, Н. Й.

Шевченківське Свято

Українська Громада в Геркімері вшанувала пам'ять генія України Тараса Шевченка дня 14 березня 1954 р. Діти недільної школи продеклямували декілька віршів і проспівали „Садок вишневий" та „Поклін Тобі, Тарасе". Мішаний хор під дириґентурою п. Тарабана гарно виконав американський та український гимни, Заповіт і „Реве та стогне Дніпр широкий". Англійський реферат прочитала Джін Політило а Малаховська та Городецький віддеклямували вірші Шевченка по-англійськи. Український реферат виголосив Ф. Савчук. Дуже добре продеклямували А. Омельченко — „Кавказ" і В. Сілецький — уривок із поеми „Сон". На заклик о. М. Лящука присутні зложили на шкільні потреби недільної школи 15 долярів. Помітно поступає вперед недільна школа під проводом о. М. Лящука та співучасти пп. Лящукової та Савчукової. Оформлення сцени та допомога в упорядкуванні свята була в руках п. Кармелюка. Дуже прикро вразило декого, що частина старших громадян не мала часу перейти з бари до залі, щоб віддати шану Шевченкові.

Присутній

Клівленд, Огайо

Визначним Жінкам України

Зберемось відразу,
Щоб далі йти — дорогою
[одною.
Заметемо вогнем любови
[межі.
Перейдемо у брід бурхливі
[води.
Щоб взяти повно все, що нам
[належить.
І злитись знову зі своїм
[народом.

(Ол. Теліга)

...Кожна доба української історії передала нам пам'ять про одну чи більше українок, які своїм життям визначилися на тлі тогочасних подій.

Княгиня Ольга, по смерті свого чоловіка не тільки стала справжньою володаркою могутньої тоді на сході Европи — Української Держави, але навіть організувала збройний похід, щоби помстити смерть свого чоловіка і привернути окраїні землі до Держави.

Часи татарського лихоліття є повні прикладів геройських подвигів українок, коли вони заступали місця упавших чоловіків і обороняли свою громаду...

На зразках княгині Ольги, Настасі Слуцької, Марти Борецької чи Мотрі Кочубеївної виховалися Софії Галечко і Ольги Басараб. А на зразку життя і смерти Ольги Басараб виховалися сотні українок 1930 років. Її смерть (Львів, 12 лютого 1924) наче лискавка освітила тадішню політичну дійсність на Західньо-Українських Землях та стала дороговказом і заповітам для покоління, що зростало в добі по першій світовій війні...

І коли прийшла друга світова війна, а на політичному обрії зійшла зоря надії — то на українських землях були вже не поодинокі герої, а тисячі юнаків і юначок, які були готові стати до боротьби за волю...

Малою дівчинкою покинула Олена Теліга рідний Київ по програній війні 1919 року. Повернула до нього 1941 року, щоб по свойому бажанні найти там „гарячу смерть, а не зимне умірання", віддаючи своє молоде і талановите життя на жертівнику батьківщини — (Київ, 9 лютого 1942 р.)...

Це уривки із повного змісту слова Лідії Гладкої, виголошеного на Врочистій Академії, присвяченій Визначним Жінкам України, що її — з ініціятиви Українського Золотого Хреста — влаштували 21 лютого ц. р. Відділи Союзу Українок Америки та місц. Відд. Українського Золотого Хреста.

Приємною появою на цьому святі був виступ новоствореного, сильного Жіночого Хору під орудою Олени Дуб („Ви жертвою в бою..." та „В горах грім гуде...")

На тлі доповіді Наталії Тарасюк — картини із життя геронь княжої, козацької та новітньої доби України — перелетіли перед глядачами, як фільма, чотири інсценізації під мистецьким керівництвом Володимири Кавки. А саме: „Плач Ярославни" — у виконанні Володимири Кавки та Ірини Місько, „Облога Буші" — Марта Вігуи, Дарія Боднар та Мирон Шарко, „Софія Галечко" — Марійка Тесарович та Роман Касараба, та — „Ольга Басараб" — Володимира Кавка та Люба Білинська.

Ірина Дубас по-мистецьки продеклямувала Уляни Кравченко „Жанна Д'Арк".

Декорації проєктувала і виконала Неоніля Раковська.

Музична ілюстрація та фортепіяновий супровід — Марія Грушкевич.

На кінці цієї короткої згадки про вдалу Академію в Клівленді треба додати, що — почавши від ініціятиви згаданої імпрези та закінчивши збіркою (на залі, яка дала суму 126 долярів на допомогу нашій дітворі в Зах. Европі) — все лежало в заряді й виконанні самих жінок, коли не враховувати двох мужеських роль в інсценізаціях та технічно-декоративної допомоги працьовитого Миколи Кавки і його приятелів.

П. Корч

„ТРУБАДУРИ" ПРИЇЖДЖАЮТЬ ДО НЮ ЙОРКУ

Вже сьогодні, 20 березня ц. р. Ню Йорк матиме нагоду бачити і чути „Трубадурів з Наєгра", квартет українських естрадних співаків (ревелєрсів) під мист. керівництвом Юрія Лаврівського. „Трубадури", що продовжують традиції популярного колись театру малих форм „Веселий Львів", виступлять з концертом легкої музики та пісень чужих і українських композиторів. В програмі зустрічаємо відомі всім імена А. Анатольського, Е. Козака, О. Курочки, Ю. Лаврівського, що написали оригінальні композиції до текстів В. Нижанківського, Яр. Масляка, О. Лисяка та ін. Імена „Трубадурів": Б. Пруц, М. Проценко, Ю. Лаврівський і С. Балюта. При фортепіяні пані Меліта Брокерт. Концерт відбудеться в залі Стайвезант Гайскул, ріг 15. вулиці і 1-шої Евню. Початок година 7.30. В неділю, 21-го березня, „Трубадури" виступлять в Нюарку, в Українській Централі.

З наших буднів

ПАН ДОКТОР ВІДКРИВАЄ АМЕРИКУ

Це факт, що А м е р и к у відкривають ще й сьогодні, в атомовій, сказати б, добі. Відкривають її, переважно, „власні кореспонденти" наших часописів в Европі, з-поміж яких особливо заслужився в тій ділянці дописувач газети „Українець-Час" у Парижі. Назвім його, щоб не зачіпати прізвищ, „пан доктор", бо така його, між іншим, професія: доктор медицини.

Але пан доктор не контентується тим, що орудує штрикавкою, чи лянцетом: йому ще забаглося газетярської кар'єри. Відложив лянцета набік, помахав трохи пером — і так постали його „Американські листи", що прикрашують числа „Українця-Часу".

Пан доктор в и с т у п а є, очевидно, як всебічний знавець американського побуту, звичаїв, соціяльних і культурних відносин і т. д. Справді відкриває нам такі континенти, яких досі не відкрив жаден К о л ю м б. Аж дивно: пан доктор, пригадую, плив до Америки на тому кораблі, що і я, сидить в Америці п'ять років, так само, як я, а це сьогодні такий капацитет, така ходяча енциклопедія американознавства, що інший проти нього — просто нуль, темна маса.

Для прикладу — його колосальне в і д к р и т т я, що звучить дослівно так: „А напр. грибів то взагалі не можна знайти в Америці, бо на цьому ґрунті вони „не люблять „рости".

І тут виходить деякий „конфюз". Три роки тому пересидів я цілу осінь в селі Іст алвей (200 миль на північ від Ню Йорку), і, уявіть собі, майже щоднини ходив на гриби... Правда, наші гриби - шираки з р і д к а мені попадалися, але козариків, ріжків, масляків, сивульок і підпеньок було хоч гать гати! І пахли немовби по-нашому, а коли тета присмажила їх на сметані, то смакували вже цілком по-нашому...

Але після відкриття пана доктора — що гриби не люблять тут рости, то взагалі не знати, що я збирав і що їв?..

9/373 число газети „Українець - Час" повідомляє про такі головокружні відкриття пана доктора, що їх сміливо можна порівняти хіба з ревеляціями про Америку товариша Еренбурґа.

Ось наприклад, відкриття, що відносяться до штанів, черевиків і капелюхів:

„...можете обійти всі мануфактурні магазини — починаючи від Ню Йорку і кінчаючи Сан Франціском, але напевно ніде ви не найдете ширину штанів, яка виходила б поза межі прийнятого стандарту... (24-26 цм.). Тому, подобається вам чи ні, але в Америці мусите ходити в „рурочках"... Так само із черевиками, які повинні бути конче довгими й вузькими, або з капелюхами, які завжди обвинені в ту саму стандартну стьожку".

А я бачив вас, пане докторе, на одних лікарських вечерницях: ви не були в „трубочках!" Правда, не мали на собі козацьких шараварів, але цілком пристойні штани, вечірнього фасону. Звідки ви їх взяли?.. Дістали пачку з Европи?

Інше відкриття торкає їстівну квестію, і тут пан доктор поставив таку непорушну тезу:

„Можете поїхати куди хочете — від Міннесоти до Нового Орлеану і від Джерзі Сити до Каліфорнії, але на снідання або підвечірок вам завжди пропонуватимуть ті ж самі „гат доги", або „гамбурґерс"... Більшого вибору в їжі фактично нема".

Може хоч мільйонери та й акули з Вол-Стріту вiджиляються трохи краще?

І до такого „раю" ми рвалися наввипередки з таборів, а дехто, заради цього, по три рази перехрищувався!

А які жахливі американські кухні! Слухайте, що пан доктор пише на цю тему:

„Проходячи, напр., побіч американської кухні або ресторану, ви мимоволі мусите відвертати голову набік, бо випари, які йдуть з тієї кухні, не тільки не викликають у вас природного почуття апетиту, а... навпаки, якщо не відгонять смородом, то в кожному разі вони не є приємні для вашого органу нюху..."

Не знаю, пане докторе, по яких ресторанах ви ходите?.. Хіба не до „Шрефтс" та й не до „Чайлдс" та й не до „Лончанс"? Але хоч би улюбленим місцем вашої „сієсти" були навіть гаркухні на Баверах, де харчуються т. зв. боми, то й там навряд, чи можна б знайти виправдання на ваше твердження. Та хоч американські кухні не будять у вас „природного почуття апетиту", то все ж таки ви собі виглядаєте нівроку, як точений! Вишліть колись своє фото читачам ваших „Американських листів" в Европі. Хай люди знають, як вас Америка „скарала".

Свого листа починає пан доктор абзацом: „Американці не долюбляють критики — це факт"! І чукає патетично, злегка перекрутивши слова Масарика, що „демократія — це критика!"

Так, пане докторе, демократія, хай буде по-вашому, це критика, а за Масариком — дискусія, і це факт! Критика і дискусія, — але не мачіння про „р у р о ч к и", „стьожки" і „гат-доги".

Ікер.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

● TRAINING SCHOOL ●

BERLING'S Школа прикрашування тортів, печива і солодощів.
Нові курси; вдень або ввечорі
1465 3rd Ave. (82.-83. Str.)
Tel.: RE 4-5475.

● ПРАЦЯ ●
HELP WANTED—FEMALE

ОПЕРЕЙТОРКА
досвідчена на машині
Bias Binding Wilcox & Gibbs Machine
B & D KLEIN CO.
27 West 24th Street
New York City

ФРИЗІЄРКА,
Мусить бути досвідчена.
Стала праця — добра платня.
Голоситись:
JOHN HAIRDRESS
69 East Post Road, White Plains
Phone: WHite Plains 9-3690

TRIMMERS
До прикрашування капелюхів, Досвідчені. Добра платня, приємне окруження. Голоситись сьогодні.
MAYFLOWER HAT CO.
1887 Bathgate Ave., Bronx, N. Y.
Phone: CY 9-5266

ОПЕРЕЙТОРКИ
Досвідчені в суконках.
Комплетний одяг. Стала праця.
JEFFERSON DRESS CO.
692 Main Ave., cor. Jefferson St.
Passaic, N. J.
Вхід від заду будинку.
PRescott 7-6714

● ПРАЦЯ ●
Help Wanted Male—Female

МОЖНА ЗАРОБИТИ 40 ЦТ. [illegible] продажі $1.00.
Новий гарний декораційний предмет. Подобається кожній господині. Наші працівники заробляють до $50 протягом 3 днів. Потрібно 3 (тільки) амбітних і відповідальних мужчин або жінок на представників в цій околиці.
Tel. Toms River 8-0199
Lakewood 6-2288
Point Pleasant 5-1211-W
або в околиці Perth Amboy
Valley 6-0840
між 9 рано а 12 вполудне від понеділка до суботи.

● MOVIE ●

ТІЛЬКИ В НЕДІЛЮ І ПОНЕДІЛОК!
МОГУТНІЙ ФІЛЬМ:
THE QUEEN OF SHEBA
в якім побачите казкові скарби Святині Соломона
і
ABBOTT & COSTELLO
in African Screams
AMERICAN THEATRE
Third Street bet. Aves. B & C, NY

● НА ПРОДАЖ ●

ДОБРА НАГОДА
Ресторан, дуже добре просперуючий, близько церкви, з повним урядженням до продажі.
SEVENTH STREET RESTAURANT
64 E. 7th St., New York, N. Y.
Tel.: GR. 3-8976

● FOR RENT ●

ДО ВИНАЙМУ НА ЛІКАРСЬКУ КАНЦЕЛЯРІЮ
6 E. 7th Street. 4 великі модерні кімнати, надаються на бизнесові бюра або професіоналів.
M. ROBBINS
1.1 Second Ave., New York City
AL. 4-9806

ЧИ РОБИТЕ ПОДРУЖНІ ПЛЯНИ?
Цей гарний готель спеціялізується у виготовленні весіль та інших суспільних нагод.
Величава заля
Вигідні фотелі
Смачне меню
Досвідчена обслуга звертає увагу на кожні подробиці.
Phone Banquet Dept. EL. 5-7300
BEEKMAN TOWER HOTEL
A smart convenient location in exclusive Beekman Hill section.
49th ST. and 1st AVE., N.Y.C.

● MISCELLANEOUS ●

[illegible] БАЖАЄТЕ замешкати у прекрасній ФЛОРИДІ — в потребуєте помочі щодо купівлі дому [illegible] удаватися до СОНІ КОРОЛ БРАВН
SONYA KOROL BRAWN
Українська репрезентантка
HAMILTON REALTORS
8335 N. E. 2nd Avenue
Miami 38, Florida

М. Д. Бачин

ЩО ВАРТА НІКЕЛЬ?

Союз Ощадностей і Позичок у Вашинґтон Гайтс, Ню Йорк, зробив анкету, серед 3,260 шкільних дітей, в місті та околиці, з кількома запитами, щоб дізнатися про поняття вартости грошей у дітей. Питали також: „Що варта нікель (п'ять центів)? „Один школяр на 50 відповів: „Нічого не варта!"...

Щож до пенні: одна дитина на п'ятеро дітей не вважала, що варта зігнутися, щоби його підняти зі землі...

Хоч в американській приповідці кажуть: Нема доляра без одного цента.

Союз твердить, що причина тому така, бо теперішні діти думають в поняттях долярових. Крім того вони влучні судді грошової вартости.

Пенні вмер. Нікель вмирає.. А шкода його. Правда, ще можна за нього купити малу табличку чоколяди, пінути, дрібні цукерки або квасні бомбони, але вже не можна, так як колись, переїхатися за нього з одного кінця міста на другий кінець. Перед першою світовою війною можна було зайти до таверн, замовити смачний ґуляш з гальбою пива і заплатити лише нікля. Можна було з'їсти сендвіч з шинкою або зі свинячою або воловою печенею і знову заплатити лише нікля. А потім можна було піти до кіна і знов лише за нікля...

Тоді нікель панував всюди. В церкві кидали нікля, не соромлячися, на тацу. Жебрак дякував чемно, коли його дістав. Тисячі діточих забавок можна було набути за нікля. Але тепер, по другій світовій війні, нікель стратив свою грошову вартість. Він пропав, як зник з американських степів зубр, що зображений на ніклеві.

Нікля потребуємо лише для виміни грошей.

В анкеті питали дітей: „Що хотів би ти зараз дістати, доляра чи велику шишку найліпшого мороженого?" Всі діти, у віці від 6 літ до 11, відповіли, що беруть доляра.

Одна дитина на п'ять заробляє гроші, помагаючи коло хати, або десь в якімсь сусідськім склепі, пестуючи менші діти, доставляючи часописи до домів або продаючи їх. Всі складають гроші до банку.

Шестилітнього хлопця запитали, що хотів би мати в склепі з цукерками? Він відповів: „Реєстраційну касу з готівкою!"

Нікель вмирає, а ростуть фінансові реалісти, а між ними і наші потіхи...

● **Дмитрій Шостакевіч,** один із чільних совєтських композиторів, виголосив через московську радіовисильню заклик посилювати „культурницькі взаємини" із американцями. Шостакевіч запевняє, що наслідком скріплення таких взаємин зменшилося б світове напруження.

● **По великих містах ЗДА,** зокрема в Ню Йорку та Шікаґо, збільшується число автових катастроф.

УКРАЇНЦІ й УКРАЇНКИ!
Маємо гарну православну Церкву і дуже доброго диригента хору. Хто любить спів, — зголоситься!
Помешкання і працю ґарантуємо.
Пишіть до:
Mr. IWAN MYKOLAJENKO,
2729 Elliot Ave., South
Minneapolis 7, Minnesota.

● БУДІВНИЧІ ●

УКРАЇНСЬКА БУДІВЕЛЬНА КОМПАНІЯ
Будуємо виключно для українців по цілій Америці. Маєте будівельну проблему? Кличте нас. Школи, Церкви, Нар. Доми [illegible] проєкти. Головний Інж. [illegible]
UKRAINIAN CONSTRUCTION Co
[illegible] Elmwood Ave., Irvington, N. J.

● REAL ESTATE ●

OUTSTANDING BUY!!!
5-Fam. — Store — Flatbush
Дім з цегли, олив. огрів., мідяні рури, добрі умовини. Зараз до зайняття склеп. Дім зі склепом знаходиться 1½ бльоку від дому на 3,000 родин. Прихід $3,500. Витрати $1,300. 10-літній Mtg.
Ціна $17,500.
1792 Nostrand Ave. Bklyn, N.Y
Owner — Bu 4-7782

ATLANTIC HIGHLANDS, N.J. — Новий дім, 4 спальні, 2 лазнички, вил. сосною вітальня, кухня. Паров. олив. огрів., мідяні рури, ґараж, наріж площа. Всі вигоди, мешкан. дільниця, близ. склепів, шкіл, комун. знам. дохід. Ціна на скорий продаж. M. E. NEARY, 137 E. Washington Ave., Atlantic Highlands, N.J., call Atlantic Highlands 1-1602 W. or Riverside 9-5748.

LIVE RENT FREE!!!
Long Branch — New Jersey, Poss 1 apt. 16-кімн. дім, прибуткова посілість, догідне положення, 4 апарт. цілковито викінчені, олив. огрівання, площа 132x435, близ. до всього. Власник 704 Westwood Ave., Long Branch, N.J.
Long Branch 6-2829-R

BALDWIN — 2-родин. дім. Чудова мешканева дільниця, 5 хвилин до станції, близ. до всього — церков, шкіл. 5 кімнат, лазничка на 1-му повер., 4 кімнати і лазничка на 2-му повер. 40x20 garage, комб. вікна, гар. вода, олив. огрівання, циклонова огорожа, площа 60x265. Baldwin 3-2698.

INCOME & BUSN PROPERTY
4-родин. дім, площа 100x149, цілковито відремонтований, 4 лазнички, великий город, дім A-1 condition, прихід $5,000—6,000, річно $36,500. Тільки за посередництвом. Бизнесова зона. 23 хвил. до NYC. автобус біля дверей, 6 хвил. до мосту, 5 хвил. N. J. Turnpike.
Кликати:
Operator Morsemere (NJ) 6-5642

93rd Street — 3rd Avenue
New York City
6 НОВИХ СКЛЕПІВ,
2 склепи до зайняття,
1 наріжна посілість.
ATWATER 9-1514

BASKING RIDGE, N. J.
[illegible] дім [illegible] 3 акри, 6 [illegible] положення. Кликати: Bernardsville 8-0784 [illegible] Box M-16 Rm. 830 11 W. 42 St., New York City.

● REAL ESTATE ●

POUGHKEEPSIE, N. Y.
16 акрів, куряча фарма на 1200, Fan Ventilation, 2 верчені криниці, добра дорога, 7-кім. дім, 3 милі до склепів. $19,000. Пишіть за інформаціями.
W. MENZEL
Route #1, Bennet Road
Poughkeepsie, N. Y.

STATEN ISLAND — $21,000
Fort Wadsworth — мурований дім на узгір'ю, 7 надзвичайних кімнат, пл. 75x107, 1½ бл. до комунікацій, 35 хв. до Wall St., вітальня 18x26, Коминок, сосн. кухня, пов. виряд, 2 лазнички. Кликати: St. George 7-0655 або пишіть: M-17 — Rm. 830, 11 W. 42nd St., New York City.

WOODSIDE — $11,000
1-родин. дім — 6 кімнат і веранда — олив. огрівач; обтинкований — цілковито відновлений; бл. шкіл, церков і всіх комунікацій. Найкраща нагода на Queens.
E. D. JUBER — Broker
6010 Roosevelt Av., Woodside, L.I.
HA. 9-1771 — NE. 9-9398

Продаж зі стратою — $10,500
1-род. дім. Jackson Heights
6 кімнат — ґараж — приємна дільниця.
Гарний вибір на Queens — оцінено на кожну кишеню.
Питати:
FRANKLIN — IL. 8-5303
72-30 Roosevelt Avenue
Jackson Heights, L. I.

OL. 8-0578
USED LUMBER
We deliver
3" flooring $30 per M, sheathing Dressed 2x4—6-8-10-12 flush doors Timber, steel, brick, plumbing supplies
C. B. WRECKING
New York Blvd., cor. 115 Ave.
Jamaica, N.Y.

East New York—Bklyn
6-род. дім, всі уліпш., олив. огр., мід. рури, 1 мешк. до зайняття. Добре полож., близько комунікацій, склепів, шкіл, церков. Приступна ціна. 2-род. дім, всі удосконал., олив. огрів., мід. рури, близ. комун., склепів, шкіл, церков. MARKOWITZ, 429 Vermont St., Brooklyn. Tel. DI 5-0463.

MERRICK, L. I. — $15,500
Чудова околиця Flower Hill, модерний мур. і обтинк. дім, 6 кімнат, централ. заля, викінчений підвал з барою, комб. сітки, двері, площа 75x100; догідні умовини; власник переїжджає.
From 9-5 Dickens 6-6464; evenings or weekends SUnset 1-0231.

EXCLUSIVE LOCATIONS надається для професіоналів в новій скororозвиваючійся околиці Westbury Professional Center. Будинок має дорогі нові уліпшення, близько шпиталів, парку і LIRR станції. Зайняття около 1 квітня. Optometrist, Pediatrician, Real Estate and Insurance, Chiropodist, Podiatrist, others. 324 Post Ave., Westbury, L. I. 2 blocks south of Northern State Parkway. Post Ave exit. WE 7-6280, FL 4-8300, або пишіть за подробицями: Mr. R. Bloom, 91 Tulip Ave., Floral Park, L. I.

КОЛИ СТРАЖДАЄТЕ ВІД НЕВРАЛЬҐІЧНИХ БОЛІВ ТО НЕ ЗАБУДЬТЕ ЦЕ ПРОЧИТАТИ

Кожний суглоб і кожний мускул може стати джерелом болючих страждань. Ноги, коліна, руки, лікті, крижі, шия й пальці коли вони болять, спричиняють дошкульні муки, про які тільки ви, що страждаєте можете знати. Але ось добра новина для вас у повідомленнях, що вже пробували ANTRO formula для полегші в невральґічних болях.

Багато з тих, що думали, що вже ніколи не будуть сміятися радісно повідомляють, що їхні болі зникли після перших кількох доз цих чудових ліків. Тож нащо непотрібно страждати, коли й ви можете дістати допомогу. Вишліть цю вирізку до KINGSLY CO., Dept. 13, Box 415, Peekskill, N. Y., а тоді дістанете два пакунки цього чудового ліку ANTRO FORMULA (звичайна ціна $6.00) відворотною поштою. Читачі цієї газети мають заплатити поштареві тільки $5.00 (крім поштової оплати C.O.D.). Але спішіть поки ANTRO ще можна набути.

Ім'я ____________________

Адреса ____________________

Місто ____________ Стейт ____

● MISCELLANEOUS ●

MANITOVOC DEEP FREEZERS
14 CU. FT.—$325
Машини до прання, сушення, холодільники, газові й електричні кухні. Будівничі спеціялісти закладають газові кухні, холодільники, Formica умивальні й кухонні шафи.
C & H Plumbing Specialties Co.
3148 Bruckner Blvd., Bronx, N. Y.
TY 2-4111—4112

WIESNER BROS. INC.
Спеціяліст похоронних нагробників.
Свіжі тяті цвіти, деревця, кущі з нашого власного Green House
2402 Victory Blvd., Staten Island
Nr. Bayonne — Elizabeth Bridges
GIBRALTAR 2-5141

The CASA BLANCA
Найліпша еспанська кухня.
• Pasteles
• Pernil
• Arroz Con Pollo
Танці при оркестрі
"EL TRIO LOS DUQUES"
Танці в кожну п'ятницю і суботу веч. В кожну неділю спеціяльні атракції.
1024 Manhattan Avenue
Greenpoint-Brooklyn
EV. 9-9684

ПІГУЛКИ?
Чому непотрібно терпіти? Для лікування в день і в ночі ми радимо заживати пігулки, які усувають біль. Пішліть чек або моні ордер на $2.50 за комплетним ліком і за БЕЗПЛАТНИМ порадником першої помочі як дарунок.
STERLING LABORATORY
129 B Sterling Avenue
Jersey City 5, N. J.

ЯКЩО ВИ ХОЧЕТЕ МАТИ КРАЩІ РЕЧІ В ЖИТТІ...
Ручно ремісником виконане залізне поруччя — це щось для Вас, кожне поруччя — кусник мистецького діла — зручно викуване ремісником.
Закличте телефоном сьогодні! Наш представник зголоситься і представить Вам оферту. Без зобов'язання.
F.H.A. Допускальні сплати.
Valley Stream 5-0800
NASSAU ORNAMENTAL IRON WORKS
No. Franklin Avenue
Valley Stream, N. Y.

ШЕНШИЛІ
Ґарантовані, расові. Досвіду в плеканні непотрібно.
WEIS CHINCHILLA RANCH
Member N.C.B.A.
66-49 Forest Avenue
Ridgewood 27, N. Y.
EV. 1-5319

КОРСЕТИ
РОБИМО НА ЗАМОВЛЕННЯ ДО МІРИ.
„Я чуюся в них так добре, що можу в них спати".
Багато наших покупців казали нам це. Ми не поручаємо Вам, щоб Ви вживали це до спання, але вони є ідеально незаступимі на своє призначення.
Поправляє Вашу фіґуру.
CORRECTIVE FOUNDATIONS
3716 Bergenline Ave., Union City
UNion 3-0602 (1 Flight Up)

HENRY Flushing 9-8563
WEYDIG & SON INC.
FUNERAL HOME
Charles Weydig, Lic. Mgr.
13-39 122nd ST. COLLEGE POINT, N. Y.

ЗАКРИВАЄТЬСЯ ФАБРИКА!
100% Du Pont
Різнокольорові орлонові однострої
$3.98, якщо досконалий $12.95
Два (2) за $7.49.

Користайте із цієї, як ніколи найнижчої ціни в передовому центрі одностроїв в Лонґ Айленд. Незначне затінення не шкодить одягові. Орлон має ту прикмету, що в нім не потиться, задержує форму — не збігається — праний швидко висихає, мало або зовсім не потребує прасування.

Спішіть, запас обмежений!

Ідеальне для доглядачок хворих, косметичок, кельнерок, фармацевток, домаш. прислуги, дент. асистенток. Спеціяльний найлоновий однострій — 5.98 з маленькою сказою. Білі мешти, білі панчохи по низькій ціні. Замовлення висилайте поштою або телефонічно. Маніпуляційна оплата 25¢.

Відвідайте нашу фабричну виставу ще сьогодні. Кімнати до пробування від понед. до п'ятниці 8:30 A.M. до 4:30 P.M.

WHITE ROCK UNIFORM CO., Inc.
5 No. Village Ave.—One flight Up.
Rockville Centre, N. Y.
Rockville Centre 6-0855

● MISCELLANEOUS ●

H. ROTH & Son IMPORTERS
First Ave. 1577. New York 28, N. Y.



Імпор. ручні клепані сталеві КОСИ 26", 30", 32" — $4.00, $4.25, $4.50	Сапа — $2.75
Рівний держак до коси — $3.95	Імп. сталевий рискаль після величини $1.40, $1.50, $1.60, $1.70, $1.90
Імпор. обруч на косу — 90¢	Імп. сталеві вила — $1.40
Імп. клепало і ковадельце $4.00	Імпор. серп — $1.40
	Імп. оселок — $1.25

Жадайте 70 сторінкового ілюстрованого з 400 образками безплатного цінника.

Посилок до $3.00 не висилаємо — кожна посилка йде на COD. Пакунки одягів до Чехословаччини або до Мадярщини — дезинфікуємо та додаємо охоронні документи. — Жадайте інформат. брошури про посилки до Чехослов. і Мадярщини.

Увага! Увага!

СПЕЦІЯЛЬНІ
АЛЮМІНІЙОВІ КОМБІНОВАНІ ОХОРОННІ ВІКНА • ДВЕРІ

ВСІ РОДИ ДОМАШНІХ УДОСКОНАЛЕНЬ.
ПОБИВАННЯ ДАХІВ • ВИПРАВЛЮВАННЯ СТІН • ВІКОННИЦІ • ОГОРОДЖУВАННЯ ВЕРАНДИ • УЩІЛЬНЮВАННЯ ВІКОН • РИННИ І ПРОВОДИ • ВЕНЕЦЬКІ ЗАВІСИ.
За безплатним показом і кошторисом приходьте або кличте. Прошу голоситися по-англійськи.

Colonial Construction & Supply Co.
1304 WEST FRONT STREET
PL 7-1500 PLAINFIELD, NEW JERSEY

BLUE SWAN Баварський Ресторан
West Passaic Street • ROCHELLE PARK, N. J.
Tel.: Diamond 2-9684 OLGA & HENRY WOITSCHECK



CHINCHILLAS
продаж зі стратою — 3 пари високоякісних і випробуваних самців. Тільки $1,250 з клітками й інші. Кликати:
HUBBARD 7-6222 — N. J.

SCHMIDT'S FARM РЕСТОРАН
Fort Hill Rd. & Jackson Avenue West of Scarsdale, West Co
Scarsdale 3-1204
Наша спеціяльність бенкети — прогулькові прийняття й інші. Відкрито цілий рік, закрито в понеділки.

HOTEL ALBERT
10th St. at University Place
Attractive Newly-Furnished
Apartments--Singles--Doubles
Rooms with Bath $12.50 & Up
Rooms with Private Bath $16.00

ШКІРКИ НА ШИЮ
STONEMARTENS МІНКИ
BAUMARTENS СОБОЛІ
KOLINSKYS ВИВІРКИ
ВИПРОДАЖНА ЦІНА
так низька як **6.50** за шкірку включаючи податок

СПЕЦІЯЛЬНО НА ВЕЛИКДЕНЬ
4 шт. Мінкові шкірки на шию Ranch, Wild & Pestel Mink $25
3 шт. Kolinsky шаль .. $19.95
Природні Stonemartens передтим $52 за шкірку $20
5 шт. Шаль з рос. вивірок передтим 39.50 $20
Купуйте тепер весняні футра. Можливість сплати ратами.
FAMOUS FURS, Ltd. 384 JACKSON AVENUE Jersey City

ШЕНШИЛІ
Футро майбутности.
Добрий вклад гроша.
Можна годувати всюди. Дешева годівля. Першоякісні й реєстр. Пишіть за інформаціями.
Black River Chinchillas
R. D. 1, Mendham, N. J.
Mount Freedom 5-4154



ШЕНШИЛІ
Найкращий рід виплеканий схрещенням.
Добра нагода — вийняткова нагода збагатитися.
Розпічніть цей прибутковий бизнес.
Відвідайте нас!
CHINCHILLA BREEDERS EXCHANGE
(Estb. 1940)
476 Amsterdam Ave (83 St.) NYC
SU. 7-3752 or Ranch RE. 9-2705

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"!

ТЕПЕР — БЕЗПЕЧНО МОЖЕТЕ ВТРАТИТИ НАДМІР ВАГИ ДО 5 ФУНТІВ ТИЖНЕВО



Новий сензаційний плян починається. Вислідн пізнати першого дня, а ні — то зворот грошей.

Нову надію на облегчення тягару від надмірної товщини, (що походить від переїдання, а не від залозів) слідно сьогодні по звітах з успіху при пляновім заживанні нових вітамінових пігулок. Вони помагають до втрати товщини (яка походить від переїдання) і то без небезпечних лікарств або вправ. Називаються BENADROL. Цей новий лік діє наче чари, щоб злекшити надмір товщини 2 способами. Мужчини й жінки, що давніше терпіли від надміру ваги (через переїдання), оповідають про замітні вислідн після зажиття. Багато людей каже, що втратили до 10 фунтів ваги вже по першій пачці. Продаються з ґарантією звороту грошей.

За окремою умовою читачі цеї газети можуть дістати BENADROL по зниженій ціні. Вишліть оце повідомлення до VALWORTH CO., Dept 152, P. O. Box 92, Flatbush Sta., Brooklyn 26, N. Y., а дістанете дві 3-долярові пачки тільки за $5, отже $1 знижки на правильній ціні. Не посилайте грошей. Заплатіть листоноші при доручені.

Ім'я ____________________

Адреса ____________________

Місцевість ____________ Стейт ____

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖ ФУТЕР у Фірмі ВУЙКІВ і КОПЕЦЬ



Маємо на випродажі куниці; камінні і лісові мінки і соболі. Дешеві ціни. Виконуємо на замовлення елеґантні футра, з найкращого ґатунку шкірок. Переробляємо всякі футра на найновіші фасони. Приймаємо до переховування на літній сезон. Доставa на місце.

Wujkiw & Kopiec, Inc.
Mfg. FURRIERS
111 E. 7th ST., N.Y. 9, N.Y.
Tel.: Spring 7-8710

● MISCELLANEOUS ●

Adolf SCHRAGER
FURNITURES — МЕБЛІ
MR. SCHRAGER ОСОБИСТО ПОЛАГОДЖУЄ ВСІ ФІНАНСОВІ ПОТРЕБИ.
Прийдіть й огляньте меблі на замовлення, щоб самим переконатися про їх вартість.
Великий вибір поодиноких і подвійних ліжок, меблів до вітальні, їдальні. Складані меблі, образи й інші хатні влаштування.
Якщо Ви хочете добрі й чудові меблі, Ви можете їх дістати в Schrager.
1647 SECOND AVE., N.Y. C.
Between 85th and 86th St., Tel. RE. 7-2850

На загальне бажання!
НОВИЙ ВИПУСК ПЛАТІВОК СТИНСОНА
Stinson records
9. ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ — Дует Одарки і Карася. Музика С. Артемовського. Співають М. І. Литвиненко і І. С. Паторжинський.
61. ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ — Дует Одарки і Карася. Музика С. Артемовського. М. І. Литвиненко і І. С. Паторжинський.
149. ОЙ НА ГОРІ КОЗАК ВОДУ НОСИТЬ. ОЙ КАЗАЛА МЕНІ МАТИ. Співає В. Борисенко. Арія із „Запорожець за Дунаєм".
150. МІСЯЦЮ ЯСНИЙ. ПРИЙНЬ, ПРИЙНЬ. Пісня з опери „Запорожець за Дунаєм".
Постачання по всіх країнах. Домагайтесь повного Каталога українських і російських плит СТИНСОНА, що має більше як 500 наголовків, в найближчій крамниці, або пишіть за ними до
STINSON RECORD DISTRIBUTORS, Inc.
Для читачів на сході: 27 UNION SQUARE WEST NEW YORK 3, N. Y.
Для читачів на заході: 2858 WEST PICO BLVD. LOS ANGELES, CALIF.

TWO GUITARS
244 E. 14th St. New York City
OR. 3-5335
Приємна атмосфера ресторану. Правдиві укр.-амер. харчі. Наша спеціяльність — українська музика. Вистави від 9-12 P.M. Вечірні дансінґи — клюбові обіди.



ШЕНШИЛІ — добрий, великий, спеціяльний вибір найкращого роду, виплеканого схрещенням.
Показ нагороджених на виставі.
MARY LEE CHINCHILLA RANCH
198-02 119 Ave. — LA. 5-2428
St. Albans, L. I., N. Y.
Open 7 days — 1 p.m. — 10 p.m.

ЧИТАЙТЕ НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК „СВОБОДУ"

● BUSINESS OPPORTUNITY ●

FLORIST'S shop & greenhouses 7,500', зі шкла, парове огрів., склад, елек. холодільник на квіти, заснов. 23 роки, около 1 акр. землі, ґараж на 2 авта, курник на 150 курей, 6 кімнат, лазничка, пар. огрів. Власник хоче відійти. За умовою кличте HE 2-3039. or write M-3-A Rm 830 11 W. 42 St., NYC.

LUNCHEONETTE — модерна: нержавіючої сталі добра fountain — постійний бизнес, винайм, близ. Boro-Hall Bklyn., близ. бюр, склепів, апарт. домів — шкіл. Ціла ціна $4,000. Кликати від понед. до суботи 10 A.M. до 1 P.M. MU. 3-5164.

MACHINE SHOP SALE
Paterson, N. J.
Зовсім модерна — повний виряд, знамените положення — чудова нагода для відповід. компанії поліпшити умовини життя. Місячний рент $90. Ціна на скорий продаж. Кликати:
N. Y. OR. 5-8110
Пишіть:
M-16 Rm. 830 11 W. 42 St. N.Y.C.

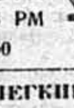
ЗНАМЕНИТА НАГОДА!!!
Gro-Del-Beer — Морожені харчі.
Huntington, L. I.
Модер. повний виряд — знамените для подружжя, зимовий тижн. дохід $900 — в літі $1,500. Власник відходить — мусить продати. Кликати RA. 8-3431
Mrs. Parisi, 31-32 — 14th Street, Astoria, L. I.

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте нас в день так і в ночі.
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ПОВІДОМЛЕННЯ
Ми повідомляли вже цього тижня, що STINSON RECORS для кращої обслуги читачів цієї газети в західній частині побережжя й околиці, відкрив відділ при 2858 West Pico Blvd., Los Angeles, California.
Пишіть до нас за безплатними каталогами українських і російських платівок СТИНСОНА.



COMPLETE LINE of TROPICAL FISH, BIRDS, ACCESSORIES
FISH & CHEEPS PET SHOP
22 — 2nd Avenue
Bet. 1st & 2nd Sts.



Open Daily 10 AM—9 PM
Sundays 11 AM—6 PM
GRamercy 5-6450

ЩАДІТЬ В ЛЕГКИЙ СПОСІБ.
ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВИНҐС КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7061

ПЕТРО ЯРЕМА
[illegible]
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK [illegible]
[illegible]
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK [illegible]
Tel.: ORchard 4-2568

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ Святочних побажань в „Свободі"

Адміністрація „Свободи" повідомляє, що йдучи на зустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного великодного числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань. Ціна оголошення залишається така сама, як і в попередніх роках: 2 доляри за 5 рядків, та більше, відповідно до величини оголошення. Треба сподіватися, що загал нашого громадянства використає цю нагоду, щоби передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям і знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „Свободи" та відповідний зміст збільшеного святочного числа надають таким побажанням окремої вартости і значення. Зголошення святочних побажань, разом з грошевою оплатою, можна надсилати найпізніше до 19-го квітня ц. р.